

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 ■ 6116 ST. CLAIR AVENUE ■ CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIV Balandis – April 5, 1979 Nr. 14

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Paskirstytos dovanos Dirvos rėmėjams

Chicagoje, Illinois 1979 m. kovo mėn. 24 d. Lietuvių Tautinių Namų salėje (6422 So. Kedzie Ave.), dalyvaujant apie 80 stebėtojų bei "Dirvos" skaitytojų-rėmėjų, įvykdytas dovanų paskirstymas.

Dovanų paskirstymą vadovavo Kazimieras Pocius, "Dirvos" leidėjo — Vilties draugijos pirmininkas. Jo pastangomis ir laimėjimams skirtosios dovanos surinktos.

Kazimieras Pocius trumpai paryškino, kaip ir kodėl organizuojamas "Dirvos" skaitytojams-rėmėjams dovanų paskirstymas, kas yra tie išskirtų dovanoms daiktai skyrėjai-mecenatai ir kas tie "Dirvos" skaitytojai-rėmėjai, dalyvaujantieji šių dovanų laimėjime. Tokiais kandidatais į laimėtojus yra visi "Dirvos" skaitytojai-rėmėjai, savo pinigine auka parėmę "Dirvą" 1978 m. ir užpildę "Dovanų paskirstymo atkarpą", atseit dalyvavę "Dirvos" skelbtame vajuje.

Pakviestieji: Normanas Buršteinas, Verutė Lenkevičienė, Zuzana Juškevičienė ir dr. Vytautas P. Dargis, Vilties draugijos valdybos vicepirmininkas, atidarė "Dirvos" administracijos atsiųstą siuntinį su "Dovanų paskirstymo" atkarpomis, jas sudėjo į maišą ir gerai išskirstė, išmaišė.

Prieš kiekvienos pavienės atkarpos traukimą, paskelbiama kokią dovaną gauna ištraukiamoj kortelėj pažymėtasis asmuo. Kiekviena laimingoji kortelė ("atkarpa") buvo traukiama kito asmens, vis naujai iškvičiamo iš salėje esančių stebėtojų.

Tokiu būdu dovanas laimėjo:

1. Valdo ir Almos Adamkų dovaną — dviems asmenims vieną savaitę vasaroti, nemokant už pastogę ir visą išlaikymą, jų vasarvietėje — Tabor Farm, Sodus, Mich. Laimėtojas — Juozas Galinis, Bell Rd. ir Archer Ave., Lemont, Ill. 60439.

2. Petro Vėbros dovaną: jo paties darbo medžio skulptūra. Laimėtojas — Valerijonas Vitkus, 313 Wilkins Street, Rochester, N. Y. 14621.

3. Apolonijos ir Lino Staškūnų dovaną — viena savaitę dviems asmenims vasaroti, gaunant nemokamai pastogę jų motelyje Ju-

no Beach, Floridoj. Laimėtojas — Henrikas Kemeklis, 31518 Flying Cloud Drive, Laguna Niguel, Ca. 92677.

4. Jono Tirčio dovaną — jo paties pieštas dailės paveikslas. Laimėtojas — Ona Žukas, 600 Fischer Street, Glandale, Ca. 91205.

5. Jurgio Daugvilos dovaną — jo darbo medžio drožinys, rankšluostinė. Laimėtojas — Henrikas Kmitas, 3464½ Garden Ave., Los Angeles, Ca. 90039.

6. Kazimiero Pociaus dovaną — Lietuvos sidabrinę 10 litų monetą (įremuota). Laimėtojas — Jonas Narbutas, 105 Sussex Avenue, Dollard des Orneaux, Que., Canada H9G 2L5.

7. Normano ir Sofijos Buršteinų dovaną — mot. kailinis paltas. Laimėtojas — Aldona Ambrazienė, 27471 Markbarry Drive, Euclid, Ohio 44132.

8. Vilties draugijos dovaną, jos išleistosios A. Geručio, Petras Klimas monografijos 10 egz.

Po vieną egz. laimėjo: a. Justas Kuncaitis, 14364 Cares Rd., Novelty, Ohio 44072; b. D. ir R. Valodkai, Sea Sunrise Motel, 751 Ocean Dr., Juno Beach, Fla. 33408; c. Ona Dailidienė, 17901 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44119; d. M. Karaša, 1333 Poplar Ave., Baltimore, Md. 21227; e. Kazys Šimulis, 321 Zenith Lane, Juno Beach, Fla. 33408; f. Michael Jasėnas, 66 Aldrich Ave., Binghamton, N. Y. 13903; g. John Deksnys, 2428 N. West Ave., Vineland, N. J. 08360; i. K. Palubinskas, 20128

(Nukelta į 2 psl.)

SUTRIKIMAS ATOMINĖJE JĖGAINĖJE

Praėjusį trečiadienį, netoli Harrisburgo, Pa. saloje įrengtoje atominėje jėgainėje, sutrikus įrengimams, pradėjo skliti mažo laipsnio radiacija.

Pennsylvanijos gubernatorius, sužinojęs apie tą incidentą, tuoj patarė arti jėgainės gyvenančioms neščioms moterims ir vaikams apleisti savo gyvenvietes. Penktadienio vakare, jo patarimui tebegaliojant, pasitaręs su branduolinės energijos specialistais gubernatorius apsisprendė, kad pilna evakuacija šiuo metu nėra reikalinga.

Ivykio vietoje yra gausūs būrys branduolinės energijos specialistų, kurie tvirtina, kad nesama rimto pavojaus, jog reaktoriaus šerdis galėtų su-

Senasis Vilniaus universitetas.

M. Baranausko nuotr.

SPAUDOS DRAUDIMAS

Paralėlės tarp praeities ir dabarties

Vytautas Meškauskas

Pereitų metų pabaigoje Vilniuje buvo išleista labai įdomi ir net aktuali Vytauto Merkio knyga: "Nelegalioji Lietuvių Spauda Kapitalizmo Laikotarpiu (ligi 1904 m.) - Politinės jos susikūrimo aplinkybės." Galėčiau paaiškinti, jog tos knygos temos "metodologinis tyrinėjimas"

pagrindas yra marksizmo-leninizmo klasikų veikalai". Ir iš tikro knygoje Leninas minimas net 14 kartų. Ką jis bendro turėjo su spaudos draudimu apie kurį daugiausiai kalbama šioje knygoje, ir kovą su juo?

Tiesiogiai nedaug. Jo leidžiamoje "Iskra" spaudos draudimas buvo keletą kartų paminėtas, kaip ir daug sykių pačioje Rusijoje leidžiamoje legalioje spaudoje. Litvinovo teigimu, toji "Iskra" buvo per sieną pernešama tų pačių profesionalių knygnešių, kurie pristatinėjo ir lietuvių spaudą. Nepaisant tos palyginti mažos talkos, autorius randa reikalo pareikšti:

"Rusų pažangioji visuomenė jos revoliuciniai, demokratiniai ir net liberaliniai sluoksniai buvo prieš spaudos draudimą ... visoms demokratinėms jėgoms, vadovaujamoms V. Lenino ... panaikinus caro patvaldystę bei sukūrus demokratinę respubliką turėjo būti užtikrinta spaudos laisvė, vadinasi, turėjo būti legalizuota ir lietuvių spauda."

Autorius rašydamas knyga

taip pat vadovavosi Lenino pastaba:

"Faktai, jeigu jie paimami kaip visuma, savo sąryšyje, yra ne tik 'atkaklus', bet ir neabejotinai įrodantis dalykas."

Tokia plokštybė kitur gal ir nieko neįrodytų, tačiau mūsų atveju buvo reikalinga. Ji paverčia knygą 'košer'. Zinoma, ne dėl to ją pavadinau įdomia. Ji tokia yra todėl, kad panaudojami Maskvos ir Leningrado archyvai, kurie ankstyvesniems tyrinėtojams nebuvo prieinami. Todėl galėjo visą klausimą nušviesti ir iš rusų pusės.

Aplami imant, draudžiant lotynų raidyną norėta surusinti ne tik lietuavius, bet ir ukrainiečius, baltgudžius ir latvius, tas tautas laikant žemesnės kultūros, neturinčiomis savo literatūros. (Buvo mintis tą patį padaryti ir su lenkais, tačiau ji neprigijo.)

Nacionalizmas tasyk dar nebuvo taip išgalėjęs kaip vėliau, už tat didelė dalis rusų šviesuomenės abejojo draudimo teisingumu, teisėtumu ir naudingumu. Gal dėl to drau-

(Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Sovietų ir kinų karinių pajėgų balansas. — Sovietų užmačios lieka 'paslaptimi mįslės tamsumoje'.

Jau gruodžio 7 d. numeryje minėjome N.Y. Times karinio kritiko ir buvusio Maskvos korespondento Drew Middleton knygą *The Duel of the Giants*, kurioje bandoma išvesti sovietų ir kiniečių karinio pajėgumo balansas. Dabar, po Kinijos invazijos į Vietnamą ir vis dar vykstančių pasienio susirėmimų, kurie net persimetė į Laosą teritoriją, ta knyga darosi aktualesnė negu anksčiau. Dėl to grįžtame prie jos.

Pagal Middleton, kas atitinka ir kitų ekspertų nuomonei, Vakarų Europoje sovietai rengiasi Blitz-karui, tik dar greitesniam ir didesnėmis jėgomis negu Hitlerio 1940 m. žygiai. Tuo tarpu Tolimuosiuose Rytuose jie tokias operacijas nebūtų pajėgūs praveisti. Žinoma, jie galėtų prasiveržti iki Pekino ir okupuoti Mandžuriją, kur yra sutelkta didžiausia Kinijos pramonės dalis, tačiau ar nepanašią klaidą padarė Hitleris, užimdamas didelius Rusijos plotus, bet karo vistiek nelaimėdamas?

Nūdien sovietai ne tik Europoje, bet ir Tolimuosiuose Rytuose turi daugiau pajėgų negu reikėtų apsigynimui. Jie ten turi raketų ir modernių karo lėktuvų, kurių skaičius, žinoma, labai greitai galėtų būti padvigubintas, ypač, jei būtų kariaujama su viena Kinija. Bet pagrindinį smūgį pagal sovietų doktriną turėtų duoti armija. Prie 6.500 km. bendros sienos sovietai yra sutelkę 43 divizijas. Iš jų pusė, jos tarpe 5 tankų divizijos, yra pirmos kategorijos, t.y. turi visus reikalingus ginklus ir 75% -100% karo meto personalo. Iš likusių, pusė yra antros kategorijos, t.y. turi maždaug pusę karo meto ginklų ir personalo. Tankų divizija turi 355 tankų, daugiausiai T-54 ar moderniškesnio T-62 tipo, tačiau pačių moderniausių T-72, kuriais ginkluojamos Europoje stovinčios dalys, Tol. Rytuose dar nesimatė. Kitos I kategorijos divizijos turi po

260 tankų ir 370 šarvuotus pėstininkų permetimui, t.y. yra labai judrios. Iki 1974 m. moderniais, geriausiais ginklais buvo aprūpinamos Europoje stovinčios divizijos. Po to pradėta daugiau dėmesio kreipti ir Tol. Rytams. Neįsileidžiant į Middleton duodamas detales reikia konstatuoti, kad sovietai turi Tol. Rytuose gan stiprias pajėgas, tačiau jų tiekimas nėra pavydėtinas. Karo metu tos 43 divizijos turėtų apie pusę milijono karių. Pagal amerikiečių apskaičiavimus jiems reikėtų patiekti apie 40 ar 50 tūkstančių tonų įvairiausios medžiagos į dieną Antrojo karo metu sovietų divizijos apsiėjo tik su puse to kiekio, tačiau jie žygiavo per Lenkijos ir Vokietijos teritorijas, kurias galėjo tuojau apiplovėti ir savo tiekimą papildyti. Kinijoje tai padaryti bus sunkiau. Reikės pristatyti ne tik karinę medžiagą, bet pakaitą žuvusiems bei sužeistiems kariams, o tų būtų bent po 5,000 per dieną. Visa tam transibirinis geležinkelis nėra pasirušęs. Jis galėtų geriausiu atveju patiekti tik pusę reikalingo kiekio. Žinoma, dar yra jūros kelias, bet nuo Leningrado iki Vladivostoko yra 14,000 jūros mylių aplink Afriką, o per Suecą - 9,000. Aprūpinimui 43 divizijų sovietai turėtų panaudoti bent 450 laivų. Žinoma, dar galima būtų pasitelkti transporto lėktuvus, kurių sovietai turi viso labo apie 1,500 plus dalį keleivinių. Per 1973 m. Art. Rytų karą, 566 amerikiečių transporto lėktuvų perskridimai nugabeno 22,395 tonas, tuo tarpu rusų 934 perskridimai - tik 15,000.

Didžiausia persvara, žinoma, sovietai turi laivynu. Jo svarbiausia bazė yra Vladivas-tokas, kuris yra Muravjovo pusiasalio gale, apie 160 km. nuo Kinijos ir Korėjos sienų. Nauja bazė yra netoli Sovietskaja Gavan, 500 km. į rytus nuo Chabarovsk. Sovietų laivyno uždavinys būtų išnaikinti kiniečių laivyną ir užblokuoti Kiniją nuo Vladivostoko iki Vietnamo. Vėliau laivynas bandytų iškelti ir jūros pėstininkų dalinius.

Didelis klausimas yra ir sovietų moralė. Abejotina, ar ji bus tokia pat bloga, kaip vokiečiams užpuolus. Greičiau jie gerai kovos už savo tėvynę prieš kitą rasę. Silpniausia sovietų karinės mašinos dalis yra kareivių apmokymas. Pagal 1968 m. įstatymą, kariuomenės šaukiami vyrai sulaukė 18 m. dviems metams aktyvios karinės tarnybos. Prieš tai buvo šaukiami 3 metams, tačiau nuo 1968 m. tarnybos laikas buvo sumažintas, nes trūko žmonių jėgos ūkiui. Dviejų metų neužtenka supažindinimui su moderniais ginklais. Tam padeda visokie prieštarnybiniai jaunuolių lavinimai nuo 16 iki 18 metų. Tuos kursus yra išėję per 40 milijonų žmonių ir jie sudaro karinį rezervą. Normaliai reikia pereiti 140 valandų kur-

są ir dviejų savaitių vasaros stovyklas. Bet jų instruktoriai - atsargos karininkai puskarininkiai - nėra patys gerai susipažinę su moderniausiais ginklais. Nemažai laiko sugaišinama ir politiniam apšvietimui.

Sovietų karinė doktrina svarbiausia priemone laimėjimui laiko ofenzyva, nes toji pusė - kuri ginasi - yra pasmerkta pralaimėjimui. Užtat reikia manyti, kad taip - kaip sovietai planuoja žaibo greitumu prasimušti Europoje iki Atlanto vandenyno - jie ir Azijoje norėtų greitai užimti Mandžuriją, panašiai kaip jie padarė 1945 metais. Tada sovietų 6-ta gvardijos tankų armija per 10 dienų nužygiavo 800 km. T.y. po 80 km. per dieną. Sovietai iki šiai dienai didžiuojasi, kad tai 19 km. daugiau, negu buvo vokiečių gen. Guderiano žygio greitis ir 20 km. daugiau už amerikiečių gen. Pattono. Bet tuo laiku sovietai buvo beveik keturis kartus pranašesni už japonų gynėjus tankais ir 3 kartus artilerija. Be to, japonų apginklavimas buvo labai pasenęs ir dauguma jų divizijų nepilnos. Turint tai galvoje ir faktą taip pat, kad per pirmas keturias dienas 6-toji gvardijos armija iš viso nesutiko jokio pasipriešinimo, tas greitis nėra stebėtinas.

Žinoma, kiniečių generalinis štabas turėtų išsiaiškinti, ar ta invazija buvo tik pasi-vaikščiojimas, ar iš tikro karo stebuklas. To paties reikalauja ir galimas taktinių ir strateginių atominių ginklų panaudojimas. Kas yra susipažinęs su sovietų doktrina - turi prieiti išvados, kad sovietai šiandien yra psiryžę panaudoti bent taktinius strateginius ginklus, nes pagal juos tie ginklai turi stipriausią fizinę ir psichinę jėgą reikalingą ofenzyvai. Tik juos panaudojus gali priešiui labai greitai padaryti didelių nuostolių, sunaikinti ištisus jų pulkus, divizijas ir net korpusus. Turint galvoje, kad kiniečiai turi tik žmonių persvarą, sovietus turėtų vilioti atominiai ginklai. Tik jie gali išlyginti tą persvarą.

Iš kitos pusės, jei sovietai norėtų pasilaikyti sau pramoninę Mandžuriją, nebūtų jų tikslas visą teritoriją parversti kapinynu, į kurį negalima būtų įeiti.

Kiekvienu atveju, sovietai nepuls Kinijos, kol nebus užtikrinti savo sienų saugumu Europoje. Užtat kai kurie mano, kad visas sovietų detentes tikslas yra tik pasiruošti Kinijos užpuolimui. Dabartinėse sąlygose šansai būtų sovietų pusėje. Karių, lėktuvų ir laivų skaičiai yra gerai žinomi, tačiau reikšmingiausias elementas, kurio trūksta išėjimui, yra sovietų užmačios. Čia galioja prieš 40 metų pasakyti Churchillio žodžiai: 'Aš negaliu ispėti, ką Rusija darys. Tai paslaptis, kuri slypi mįslės tamsoje'.

■ Iš kitos pusės

Pradėjus pirmam puslapyje kalbėti apie spaudos draudimą... Ko gi Maskva bijo tęsdama caro politiką, kurią patys caro pareigūnai galų gale pripažino netinkama? Kas gi atsitiks tarybiniam pavaldiniui, jei jis paskaitytų išeivijos spaudą? Juk čia jis rastų nemažiau užsienio valdžios kritikos negu savo laikraščiuose, o kai kurie autoriai visur ižiūrėdami Maskvos pirštus ir 'pro-komunistinius' politikus faktinai tik turėtų pakelti sovietinį patriotizmą: štai kaip toli siekia mūsų valdžia! Tuo net pati sovietinė spauda nesigiria.

Negali sakyti, kad visiems išeivijos spausdiniai neprieinami. Pora žmonių turi teisę ir tur būt pareigą ją sekti ir pervirškintą jos turinį perduoti mažiau leninizmu užgrūdintiems tautiečiams. Pav. Gimtasis Kraštas neseniai paskelbė Rapolo Mickaus išrankas iš korespondencijų "vieninteliam tautininkų leidžiamame 'Dirvos' laikraštuke" apie... vaises parengimuose. Jam didelį įspūdį paliko tokie sakiniai kaip: "Visi sočiai po programos buvo pavaišinti kavute ir šeimininkų gardžiai paruoštais kepiniais" ar "pertraukos metu vyko vaisės", o taip pat skelbimas, kad "bus kokteiliai, skani vakarienė ir šokiai".

Tur būt kaip atvykėlius iš sovietinio rojaus nustebiną "supermarketuose" pardavimui išdėstytų prekių gausumas ir įvairumas, taip ir Mickui didesnį įspūdį už parengimus paliko juos sekančios vaisės, sovietams dar neprieinama prabanga. Bet jei jis tikrai tuo piktinasi, kodėl neleisti tą patį padaryti ir eiliniams tarybiniams pavaldiniams? Kodėl jie negalėtų tuo atsistebėti, patys pavartydami visą tą laikraštuką, kad ir... valgydami prie savo stalo kampo?

vm

Spaudos draudimas

(Atkelta iš 1 psl.)

dimas lyg dvejojant buvo praveistas slaptais administracijos įsakais ir remiamas žodiniu caro įsakymu, ir kai kur visai nebuvo vykdomas, pvz. Rygos gubernijoje. Tokiu būdu latviams tik Latgalijoje spauda lotynų raidėmis buvo draudžiama.

Galima net teigti, kad draudimas buvo toks absurdiškas, kad tiesiog reikia stebėtis jo išsilaikymu net 40 metų. Kaip pavyzdžiui, pagal dabartinę teisinę samprotą, galima buvo bausti žmones už nesilaikymą nuostatų, kurie viešai nebuvo paskelbti? Tai paaiškinta rusų biurokratijos nepaprastu nerangumu, baimė ką nors sykį įsakytą pakeisti. Pats caras ragino savo ministerius greičiau vienaip ar kitaip apspręsti, tačiau tie nesiskubino.

V. Merkys išveda:

'Sugretinus atsiminimų duomenis ir tuos, kurie išdėstyti (jo knygoje) apie lietuvių spaudos klausimo sprendimą caro valdžios sferose, matyti, jog šie lietuvių inteligentai (P. Mašiotas, S. Dubinskas, J. Ambraziejus) geriausiu atveju caro pareigūnams, valdininkams tebuvo pagelbininkai. Kai kuriem (vyskupui M. Paliulioniui ir P. Vileišiui) susidarė klaidingas įspūdis apie savo vaidmenį todėl, kad jie apie lietuvių spaudos legalizavimą pirmieji sužinojo iš caro ar ministrų. Visiškai aišku, kad spaudos draudimas buvo panaikintas dėl viso komplekso socialinių, kultūrinių bei politinių priežasčių, iš kurių svarbiausios - masinis lietuvių pasipriešinimas carinei nacionalinio engimo politikai ir revoliucinės situacijos brendimas visoje Rusijos imperijoje.'

Kaip tik čia slypi šios knygos aktualumas. Man jau seniau atrodė, kad ano meto lietuvių inteligentijai mažai rūpėjo kova už elementarines

tautos teises. Tuo laiku ji patogi jautėsi lenkų, vėliau rusų ir vokiečių (Mažojoje Lietuvoje) kultūrų glėbyje. Bet jiems tai galima teisėtai prikišti, kaip yra su dabartiniais lietuvių vadovaujančiais, ar bent didesnę įtaką galinčiais turėti sluoksniais? Juk platesnė prasme spaudos draudimas dar tęsiasi ir dabar, 125 metams nuo pirmojo bandymo praslinkus. Juk dar šiandien negalima pasiūti į Lietuvą knygos ar laikraščio. Tiesa, pačiam Merkiui buvo prieinamos ir išeivijoje tuo reikalu išleistos knygos, panašiai kaip rusų Mokslo Akademija nesiskaitė su draudimais, išleisdama Donelaičio poeziją lotynų raidėmis. Bet tos išimties nepakeitė taisyklės, ir ar ne absurdas, kad ji veikia dar XXI amžiaus prieangyje?

Caro laikais daugelis prašančių įrodinėjo, kad draudimas kenkia paties caro prestižui ir kad jo populiarumas lietuvių tarpe nepaprastai pakiltų draudimą panaikinus. Sunku būtų prikišti, jei ir dabar būtų pasinaudota tais pačiais argumentais, tik carą pakeitęs Brežnevus ar koku kitu dabartiniu patvaldžiu. Ypač patį Leniną turint savo pusę! Ar dabar išnaudojamos visos galimybės? Ar kovos našta už lietuvių kultūrą prieš 'nacionalinį engimą' palikta kaip ir anais laikais tik liaudžiai, tik jos primityviai visko kas rusiška neapykantai?

Vytautas Merkys. Nelegalioji lietuvių spauda kapitalizmo laikotarpiu: Politinės jos susikūrimo aplinkybės. Leidykla 'Mokslas', Vilnius 1978 m.

WANTED JOURNEYMEN
OR 1ST CLASS SKILLED
TOOL & DIE MAKERS
AND
HORIZONTAL BORING MILL
OPERATOR & SET UP MEN
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance
Days or nights, Top area rates.
Fringe benefits.
FACKLER TOOL CORP.
620 BRANDT ST.
DAYTON, OHIO 45404
513-223-5940

(13-22)

PASKIRSTYTOS DOVANOS

(Atkelta iš 1 psl.)

Miller Ave., Euclid, Ohio 44119; j. V. Čyvas, 18301 La Salle Rd., Cleveland, Ohio 44119; k. M. A. Šimkus, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632.

Dovanų paskirstymą baigus, Kazimieras Pocius, Vilties draugijos valdybos vardu pasveikino visus laimėjusius ir pareiškė padėką visiems šiam paskirstyme buvusių dovanų skyrėjams-mecenatams, o taip pat ir visiems Dirvos skaitytojams-rėmėjams.

Kazimieras Pocius
Vilties draugijos
pirmininkas

Aktą surašė:

Mečys Valiukėnas.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sajungos Seimui artėjant

Amerikos Lietuvių Tautinės Sajungos XVI Seimas įvyks š.m. gegužės 26-27 dienomis Chicagoje, Lietuvių Tautiniuose Namuose. Seimą rengia ALT S-gos Chicago skyriaus valdyba, vadovaujama Adolfo Svažo.

Sajungos vyr. valdyba kreipiasi aplinkraščiu į skyrius ir tarybos narius, kviesdama Seime aktyviai ir gausiai dalyvauti.

— Sajungos Įstatų 7 str. 2 p. nustato, kad: 'Seime sprendžiamajai balsą turi iki seimo pareigos buvę - Sajungos pirmininkas, valdybos, tarybos bei kontrolės komisijos nariai, apygardų bei skyrių pirmininkai ir skyrių atstovai, renkami po vieną nuo kiekvienos pilnos ir nuo vienos nepilnos dvidešimties skyriaus narių.'

Skyrių valdybos prašomos patikrinti savo narių sąrašus ir visuotiniame susirinkime išrinkti reikiamą skaičių seimo atstovų. Atstovais gali būti tik aktyvūs ir nario mokesį sumokėję skyriaus nariai. Skyrių valdybos privalo išduoti atstovams raštiškus įgaliojimus-mandatus su skyriaus pirmininko ir sekretoriaus parašais. Be šių įgaliojimų seimo atstovai neturės balsavimo teisės.

Seime yra pagerbiami mirusieji Sajungos nariai. Skyriai yra prašomi prisiųsti paskutinių dviejų metų laikotarpyje savo skyriaus mirusių narių pavardes ir užimtas pareigas, jei tokias turėjo. Sajungos seimo suruošimas yra susijęs su didelėmis išlaidomis. Sajungos valdyba prašo skyrius ir atskirus narius paremti seimą savo aukomis.

Susitarus su 'Vilties' draugijos valdyba, į seimo darbų tvarkę įtraukiamas ir Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio Draugijos 'Viltis' narių susirinkimas, kuris įvyks Tauti-

niuose Namuose šeštadienį - gegužės mėn. 26 dieną, 3 val. po pietų.

Tą pačią dieną 8 val. vakare, T.N. salėje yra ruošiamas banketas-balius su menine programa. Kaina vienam asmeniui \$12.50. Norintieji dalyvauti prašomi iš anksto užsakyti vietas per seimo rengimo komisiją.

'Tautinės Minties Keliu' knygos redaktorius informuoja, kad knyga jau baigiama spausdinti ir balandžio mėnesį bus atiduota į rėšyklą. Tikimasi knygą sulaukti dar prieš Seimą. Politikos ir kultūros žurnalo 'Naujoji Viltis' Nr. 11 baigtas spausdinti ir išsiuntinėtas skaitytojams.

Pilna seimo programa bus išsiuntinėta visiems skyriams ir paskelbta spaudoje.

Paskutiniu laiku pasklido nepagrįsti ir užgauliojantys murzinimai 'Dirvai' ir dabartinei bei buvusioms Sajungos vadovybėms. Kaip matyti iš skaitytojų atsiliepimų ir siunčiamų piniginių aukų 'Dirvos' rėmimui, šie svaichiojimai neturi jokio pagrindo. 'Dirva' yra tautinės minties puoselėtoja, bet ne polemikos ar koks nors 'atviro žodžio' laikraštėlis. Sajungos valdyba yra atsakinga prieš Seimą ir tik tenai ji duos savo veiklos pilną atskaitomybę. Opozicija yra sveikintina demokratinė santvarka, bet šmeižtai - ne!

A.L.T. Sajungos Valdyba kviečia visus savo narius nekreipti dėmesio į nepagrįstus gandus ir nesiskaldyti, kaip kad mūsų priešas to pageidauja, bet vardan pavergtos tėvynės jungtis darnion vienybėn siekiant mūsų vienintėlio tikslo - Laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos.

Antanas Mažeika
A.L.T.S. Pirmininkas

Elena Gedgaudienė
Sekretorė

Stambaus posūkio laikas *Juratė Statkutė de Rosales*

Gėda yra prisipažinti, jog savo senų straipsnių nerenku ir net juodraščių nelaukau. Pasitikiu savo atminčiai ir maždaug žinau ką kur kuomet esu parašiusi. Tai ir viskas. Kai toliau kalbėsiu apie buvusius savo straipsnius, kiekvieną jų minėsiu apytikriai, o tvarkingesni už mane skaitytojais, tie kurie laiko Dirvos rinkinius, galės patikrinti mano žodžių tikslumą.

Jei atmintis manęs neklaidina, tokiais laikais, kai nafta dar kainavo du (kartojau: du) nepilnus dolerius 'per barrel', nurodžiau Dirvoje būsimą OPEC galybę ir aptariau kokias pasėkas milžiniški naftos kainų pakėlimai turėsia artimoje ateityje vakarų valstybėms.

Ar tik ne tuo pat metu išnagrinėjau Dirvoje tuomet prasidėsiantį dolerio kritimą ir nesustabdomą aukso vertės didėjimą. Kiek pamenu, visą tai rašiau tokiais laikais, kai JAV biudžetas dar neturėjo deficito ir doleris laikėsi pilname savo pajėgume.

Kiek vėliau atžymėjau Dirvoje vieną pavojingą JAV silpnę artimųjų rytų politikoje: paminėjau tuomet, kad JAV itaka artimuose rytuose (ir naftos gavimo klausimuose) kabo ant kiekvienos musulmonų valstybės bei valstybėlės vidinių perversmų siūlo - o tų perversmų būsią ir nemažas jų skaičius bus komunistų inspiuoti ar išprovokuoti perversmai. Irano atvejis šurpiai tą prieš kelis metus darytą pastabą šiandiena patvirtina.

Apie metus laiko prieš Helsinkio konferenciją pastebėjau Dirvoje, kad Kissingerio pasiskyrimas Valstybės Departamento postui susives į faktinę sovietų sutvirtinimą užimtoje teritorijoje. Maždaug tuo pat metu rašiau, kad sekančių kelių metų bėgyje, sovietams kito kelio nebus, kaip palaipsniui atleisti vadžias satelitinėse valstybėse ir - atvirkščio santykio keliu - lygiai tokioje pat proporcijoje įvesti suvaržymus jų valdomuose nesateliniuose kraštuose, tarp kurių pirmoje vietoje minėjau Lietuvą. Toliau mesni įvykiai ši mano tuometinį spėjimą patvirtino. Antai Lenkija per tuos kelis paskutinius metus pasiekė beveik vakarų valstybės statusą, o tuo tarpu Lietuvoje, Jurašienės žodžiais, tai kas buvo galima ir leista 1967, 1968 ir 1970 metais, dabar yra uždrausta.

Per visus mano rašymo metus kartojau, kartojau ir dar kartą kartojau, kad vienintelis satelitinis kraštas kurio sovietams judinti yra nevalia - yra Lenkija, Lenkija ir dar kartą Lenkija. Dirvoje jau prieš keletą metų esu rašiusi, jog Lenkijos padėtis tolygio gerės ir mums esą būtina kuo skubiausiai mūsų kaimynystę su Lenkija naudoti saviems su Lietuva susisiekimui reikalingams. Tačiau perspėjau, kad Lenkijos privilegijuota padėtis sugrius tą dieną, kai Prancūzijoje kairieji laimės rinkimus. Kadangi gerai pažįstantiems Prancūziją ši situacija atrodo ilgainiui būsianti beveik neiš-

vengiama, išrodė pavojinga per daug mums susirišti su Lenkija: reikėjo saugotis, kad ši pastaroji mūsų vėliau neįtrauktų į savo likimo katastrofą su žymiai baisesnėmis pasekmomis mums, negu lenkams.

Dėl aiškumo grįšiu prie išvedžiojimo, kurį jau kartojau Dirvoje bent du darta - ir tai jau nuo seno. Lenkija visu savo ilgiu yra atsišliejusi į tik sprogimo laukiančią rytų Vokietiją. Kiekvienas rimtesnis incidentas Lenkijoje gali rasti atgarsį Rytų Vokietijoje, kuri savo ruožtu rubežiuojasi su NATO ašimi - Vakarų Vokietija. Iš savo pusės, Vakarų Vokietija visada griebis kiekvieną pasitaikiusią progą sujungti vėl rytų ir vakarų vokiečius į vieną valstybę. Visą tai turint omeny, nėra ko stebėtis, jei so vietai nepaprastai saugojasi išprovokuoti bet kokį rimtesnį incidentą Lenkijoje.

Padėtis radikaliai pasikeistų, jei Prancūzija įpultų į sovietų įtakos sferą. Vakarų Vokietija tuomet atsидurtų tarp dviejų priešų, o NATO gy nybos liniją JAV turėtų praktikoje atitraukti į Atlantą. Sovietai tai puikiai žino ir todėl jų pagrindinis objektas Europoje iki šiol buvo ne kas kita, kaip Prancūzija. Per paskutinius Prancūzijos rinkimus sovietai savo tikslą beveik atsiekė: jei ne staigus socialistų posūkis į dešinę, ir jei ne senosios kartos staigi mobilizacija iš ligoninių, senelių namų ir net prieglaudų, - tai priemiesčių ir kaimo jaunesnieji balsuotojai jau būtų padovanoję sovietams Prancūziją. Tačiau komunistams šiuos rinkimus pralaimėjo su tokia mažu skirtumu, kad sovietams turėjo būti aišku, jog jiems dabar reikia tik sulaukti sekančių rinkimų. O sovietai yra kantrūs - laukti ji moka.

Ir štai, šių metų kovo mėnesį - staiga, netikėtai, išpūdingai - visa ta padėtis pagrindinai pasikeitė. Kaip ir kodėl tai įvyko?

...

Jei kada Prancūzijoje yra turėjusi atgarsio Dreifuso byla ir jos pasėkoje parašytas Zola straipsnis 'Aš kaltinu', tai tikrai nemažiau - gal tik daug daugiau - Prancūzų istorijoje atgarsio turės Paryžiuje išleista Jean Montaldo knyga 'Le secrets de la Banque Sovietique en France'.

Jean Montaldo parašė, ir šiomis dienomis išleido Albin Michel leidykloje, ne ką kita, kaip smulkų sovietinio Prancūzijos banko asmeniško bei įvairių organizacijų sąskaitų aptarimą. Faktinai, knyga yra dokumentų sąrašas, nurodant kiek, kas, kam ir kada išmokėjo sovietinio banko parūpintą pinigą. Praktikoje, ši knyga vienu smūgiu sunaikina Prancūzų komunistų partijos pagrindinį argumentą, kad jie nepriklauso Maskvai, ir lygiai taip pat efektyviai sugriauna kantriai ilgų metų bėgyje statytą sovietų - tiek atvirą, tiek užslėptą - veiklos tinklą visoje Prancūzijoje. Knyga, greičiausiai, ilgainiui sudarys stipriausią politinį smūgį, kurį sovietai bus gavę nuo Kinijos

PRO ŽIŪRONĄ

JEI BŪTŲ buvę kelio mis dienomis vėliau - galvotumei, jog balandžio I-sios proga ...

Iki šiol niekas neabejojo Bendruomenės užduotimi ir galimybėmis kultūrinėje srityje; slystelėta išvėlus į politiką, dabar gi - rimta konkurencija ... medicinai.

Laiškų skyriuje Drauge ('79.3.26) pilna analizė pateikiama žurnalistui, išdrįsusiam Bendruomenės veikloje įžiūrėti 'uniforminį nuobodumą'. Mediciniškai apibrėžus, paaiškinus ir išaiškinus tai kas iš tikro slepiasi 'prasikaltusio' sakinyje, diagnozė - aiški alergijos liga! Su papildoma baime, kad jei iš tikro tai būtų pastangos kasti Bendruomenei - '... Tai būtų polinkis, apie kurį kalba pasakėčia. Juk ir asilas išpiria liūtą motyvuodamas: "Tai, anava, išpyriau juk ir aš nabaga, tegul ir asilo pažįsta naga".

Nesinorėtų tikėti, kad Bendruomenė asilo rolėje norėta matyti. Bet tada kas tikrasis ligonis?! Pagal pasakėčią liūtas net ir asilo nagui nustumti sveikatos nebeturėjęs ...

Tačiau, jei vienas sakinyse galėjo iššaukti kuone 'balto švarko' uždėjimą, darosi visai įdomu kas iš tikro ligonis, ir kur slypi liga.

Ego

iškritimo iš sovietų orbitos datos.

...

Ką visa tai reiškia mums, lietuviams? Tai reiškia, kad sovietai nebegali tikėtis, jog Lenkijos neptogias laisves jie galėsia lengvai, vienos karinės ekspedicijos metu, užgniaužti tą dieną, kai Prancūzija įkris į jų sterblę. Nuo šios dienos, sovietams teks pamažu:

1. Prisiegtis griebtis lėtv, greičiausiai užslėptų ir pogrindinių, Lenkijos varžymo priemonių;

2. Lygsvaros išlaikymui teks lygiai taip pat pamažu su teikti nesateliniams kraštams - pirmoje vietoje Lenkijos kaimynui Lietuvai - kiek daugiau laisvių, negu iki šiol, ir

4. Stengtis visais būdais mus sukiršinti su lenkais (kas bus nesunku, jei dabartinis po piežius ir toliau sugebės įterpti užuominas apie Aušros Vartus ne ten kur reikia, o ten kur nereikia).

Supraskime: po Montaldo knygos išleidimo sovietai žino, kad Prancūzija išsprūdo iš jų rankų. Visa tai įneš milžiniškus pakeitimus į sovietų politiką Europoje.

...

Dabar, o Viešpatie, nors vieną kartą, meldžiu mūsų Veiksnius nepavėluoti.

Kai, Kissingerio paskyrimo į State Department metu, Dirvoje išpėjau apie Kissingerio politikos pavojus Lietuvai, be rods tik retas mūsų vadovas su

(Nukelta į 4 psl.)

Holiday Inn

7353 SOUTH CICERO AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE 312/581-5300

ROOM RESERVATION

(PLEASE PRINT)

ROOM #

ARRIVAL DATE

NAME

LAST

FIRST

☐ NUMBER OF NIGHTS ☐ 6 PM ☐ 4 PM ☐ GUARANTEED

☐ 1 ROOM, 1 BED

RESERVED BY

☐ 1 ROOM, 2 BEDS

FIRM

☐ 2 ROOMS, 1 BED

ADDRESS

☐ 2 ROOMS, 2 BEDS

CITY

STATE

REQUEST

PHONE

DATE

CLERK

National Lithuanian Society
of America, Inc.

COMMENTS:

ADVANCE PAYMENT

Diplomatijos parašėje (99)

Vaclovas Sidzikauskas

Bendri egzilų žygiai

Didžiojo laisvės šauklio Abraomo Linkolno gimtadienio išvakarėse, 1951 m. vasario 11 d., Laisvosios Europos Komitetui globojant, į Philadelphia, Pa., suvažiavome New Yorke ir Washingtone gyvenantieji Vidurio ir Rytų Europos valstybių egzilai, ir Amerikos Nepriklausomybės Namuose, kur 1776 m. buvo pasirašytas JAV Nepriklausomybės Aktas ir saugojamas Laisvės Varpas, pasirašėme Išlaisvinimo Deklaraciją — Declaration of Liberation. Lietuvos vardu ją pasirašė ministeris Povilas Žadeikis ir Lietuvos Laisvės Komiteto būsimieji nariai: Vaclovas Sidzikauskas, Pranas Vainauskas ir Mykolas Tolišius. Deklaracijos tikslai buvo taip nusakyti: "Sovietų pavergtųjų Rytų Europos valstybių siekiams ir nusistatymams efektyviu būdu laisvojo pasaulio viešos opinijos dėmesiui, ypač šiuo momentu, kai didesnė ar mažesnė vakarietiškojo pasaulio dalis atsiranda žmonių, viešai pasisakančių už defenzivinę politiką ir kai naujos Keturių Didžiųjų Valstybių Konferencijos galimybė kelia susirūpinimo Rytų Europos tautos".

Stambaus posūkio laikas...

(Atkelta iš 3 psl.)

prato ir įvertino, ką aš ten porinau. Tačiau paskui, po Helsinkio, VISI mūsų vadovai išpilstė marios nereikalingų žodžių iš tuščio į kiaurą.

O juk būtų užtekę metais anksčiau perskaityti visas Kissingerio knygas, kad žinoti, kas mūsų laukia. Metus laiko prieš Helsinkį, o ne po to, buvo laikas apie tai kalbėti ir šaukti. Puikiai pamenu, kad žinia apie Kissingerio paskyrimą mane pasiekė pajūry, atos togu metu, kaip tikslai tuo laiku kai skaičiau ir Dirvai komentavau Kissingerio raštus. Dirva netrukus mano tuomet surašytus perspėjimus atspausdino... be jokios naudos lietuviškiems reikalams...

Dabar vėl - išpėjau. Išpėjau laiku, nepavėluotai. Tačiau ši karta jau šaukiu, rékiu: paimekite iniciatyvą į savo rankas Sueikite, įvertinkite naujai susidarančią tarptautinę padėtį Europoje ir iš anksto, planingai, vieningai, nustatykite kas mums, lietuviams, šioje naujoje konjunktūroje yra siektina.

Ši karta būtų daugiau negu neleistina vėluoti ir ateiti prie puotos stalo tuomet, kai jau tik nukritusių po stalu trupinių galima dairytis. Ši karta mes turime būti pirmutiniai mūsų pasiruošimuose.

Dalykai, kurie šių metų pradžioje buvo nerealiūs ir neįmanomi, greičiausiai taps palyginti lengvai įvykdomi už metų kitų. Nuo dabar reikėtų mums konkretizuotis link realių, prieinamų siekimų. Pav., nuo dabar reikėtų jau kreiptis į JAV valstybės departamentą su prašymu kanalizuoti mūsų reikalavimus: (a) kelionių į Pabaltijį palengvinime, (b) ne kurio nors kokio ar kitokio kalinio gynyboje, o globaline visų sovietijoje kalinamų pabaltiečių paleidimo iš kalėjimų kryptimi, ir (c) rusų imigrantų į Pabaltijį strovės nutraukime. Nors trečias reikalavimas vargu ar susilauks konkretaus atsakymo, pirmieji du, nevēliau kaip po metų ar dviejų, jau bus sovietams nemažiau reikalingi, negu mums patiems. Taigi, apie tai reikėtų pradėti kalbą nuo dabar, kai dar nėra spūsties Valstybės Departamente iš kitų, sovietų pavergtų tautybių, pusės.

Neabejoju, kad Amerikos lietuviai yra pilnai pajėgūs tokių reikalavimų akciją laiku užmegsti.

Kitos dienos, vasario 12, "The New York Times" ištiesai atspausdino Deklaracijos tekstą ir savo pirmam ir 5 puslapiuose davė savo komentarą ir Deklaraciją pasirašiusių pavardes valstybių alfabeto tvarka. Po "Latvia" sekė "Lithuania" — P. Žadeikis, Minister to Washington and Vaclovas Sidzikauskas, former Minister to Germany".

1950 m. spalio 6 d. aš padariau vizitą Laisvosios Europos Komiteto prezidentui W. Pool. Mudu buvome pažįstami iš Berlyno. Tuo metu kai aš ten buvau Lietuvos pasiuntiniu, jis buvo JAV Ambasados patarėjas, todėl jis mane labai draugiškai priėmė ir atvirai su manim kalbėjo. Iš jo sužinojau, kad Laisvosios Europos Komitetas yra padaręs principinį nutarimą į savo veiklos sferą įjungti Lietuvą ir kitas dvi Baltijos valstybes, tik dar esą reikalinga nugalėti vieną kliuvinį. Be to ir Lietuvos egzilinio komiteto sudarymą sunkinanti toji aplinkybė, kad šio krašto sostinėje veikia tebepripažįstama pilnateisė Lietuvos pasiuntinybė. Esą reikia surasti būdą kaip tas abi institucijas suderinti, o tai gali pareikalauti dar šiek tiek laiko. W. Pool su pažindino mane su savo artimiausiais bendradarbiais.

Baigiamasis, 10-tas, Deklaracijos paragrafas taip skamba:

"The peoples of Central and Eastern Europe are eager to take their natural place in the great movement of free peoples toward better relationship and closer union. They are desirous of establishing among themselves strong ties of a federal character and of joining in the formation of

a United Europe. Such a fraternal federation must prize and respect the distinctive values of each nation, for the cultural heritage of mankind throughout the world.

Our belief in the need of close and loyal cooperation has prompted us to come forward with this joint declaration. We pledge ourselves to remain faithful to this belief after liberation.

In this great country, where the idea of liberty is so closely bound to that of union, we pray God to give us the strength we need to bring to a successful outcome the fight for the freedom and the union of our nations."

Kitą dieną, spalio 7, Po-

vilas Žadeikis, kuris buvo atvykęs į New Yorką, kad drauge su savo Latvijos ir Estijos kolegomis įteiktų notą Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, sukvietė pasitarimą, kuriame be jo ir manęs dalyvavo: gen. konsulas Jonas Budrys ir vicekonsulas V. Stašinskas, pasiuntinybės patarėjas Juozas Kajeckas, Lietuvių Informacijos centro direktorius K. Jurgėla. Apžvelgę politinę padėtį, pasikeitė informacijomis ir nuomonėmis dėl Amerikos Balso lietuvių skyriaus ir Laisvosios Europos Komiteto. Pirmajam bandėm numatyti vedėją; buvo suminėti Boley, Jurgėlos ir plk. K. Griniaus kandidatūros. Antruoju klausimu priėjome išvadą, kad Lietuvos egzilinis komitetas turėtų

būti sudarytas Lietuvos pasiuntinio Washingtonė jam tuo klausimu susitarus su Vokietijoje veikusiu VLIKu, ir kad tas komitetas turės palaikyti glaudų kontaktą su pasiuntinybe ir VLIKu.

Sekančią dieną susitikau su visais Baltijos valstybių diplomatais tuometinėje Jungtinių Tautų būstinėje Lake Success, L.I. Jie buvo priimti JT Asamblėjos pirmininko ir jie delegatams padalino savo notą, kurias buvo įteikę JT Generaliniam Sekretoriui Trygve Lee, nuorašus. Bendrai tarėmės dėl būdų pagreitinoti Baltijos valstybių įjungimą į Laisvosios Europos Komiteto globojamų tautų tarpą.

(Bus daugiau)

"Amber Holidays"

1979 M. ESKURSIJOS
Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

VIENOS SAVAITĖS: Maskva/Vilnius

Balandžio 25 — \$795.00	rugpiūčio 2 — 865.00
gegužės 2 — \$829.00	rugsėjo 19 — 829.00
gegužės 16 — 839.00	rugsėjo 26 — 829.00
birželio 7 — 859.00	spalio 10 — 829.00
liepos 12 — 865.00	

DVIEJŲ SAVAIČIŲ:

Birželio 20 — Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2, Maskva 2, Helsinkis 2	\$1189.00
rugpiūčio 2 — Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis	\$1399.00
rugpiūčio 8 — Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2, Maskva 2, Helsinkis 2	\$1189.00

VISOS GRUPĖS aplankys Kauną ir Trakus, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AN/OR GOVERNMENT APPROVAL.
REGISTERED OHIO TRAVEL AGENT # TA 0324.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Didelio radinio spąstuose (4)

Dvarus dalino -- naujų ponų prigamino

(Liaudies patarlė)

Jūratė Statkutė de Rosales

Kronikos teksto paskelbimas sudarys svarbų žinių šaltinį ateities istorikams. O kaip bus su dabartiniais istorikais? Kadangi šiuo metu kaip tik yra rašoma Lietuvos istorija keliais tomiais, būtų protinga atžymėti bent kelis svarbesnius kronikos teigimus.

Kronika datuoja politinį rytinių ir vakarinių baltų susiskirstymą I-me a. po Kr. Susiskirstymas betgi nesuskaldė valstybinio vieneto, ir tik įnešė į jį dviejų skirtingų srovių atsiradimą.

Slavų vardas kronikoje atsiranda palyginti vėlyvais laikais. Jis pirmą kartą pasirodo III-IV a. po Kr. įvykių aprašyme. Slavai tuo metu figūruoja kronikoje kaip imperijos vakarinės žemės gyvenusio tauta, kuri susidėjusi iš labai gausių genčių. Venetus kronika aprašo kaip slavų šaką.

Germanų vardas irgi pirmą kartą pasirodo kronikoje mūsų eros pradžios įvykiuose. Gal tik kiek ankstyvenis (nedatuotas) galėtų būti kronikoje atžymėtas 'Germanijų' (daugiskaitoje) terminas, kurį kronika vartoja aprašydama imperijos šiaurės vakarų rubežius: Vyslos žemupys mus skyręs nuo Germanijų, rašo kronika.

Gugių tauta Pomeranijoje, vandalai pietvakarių Lenkijoje ir gepidai šiaurės Rumunijoje, buvo mūsų vakariniai kaimynai dviejų tūkstančių metų bėgyje, gerokai prieš slavų ar germanų atsiradimą istorijos lapuose. Kronika šias tris tautas jau mini kaip atskirus tautinius vienetus, kalbėdama apie XV a. pr. Kr. įvykius. Iki germanų ir slavų, kaip tokių, atsiradimo, rugių, vandalų ir gepidų tautos buvo nuolatiniam kontakte su baltais - tai karų, tai invazijų į vieną ar kitą pusę, tai paliaubų ir taikaus sugyvenimo formoje. Visų trijų tautų dingimo procesas yra gana smulkiai aprašytas kronikoje.

'Vaško tautos' (geltonodžius nurodantis terminas) buvo mūsų rytiniai kaimynai visos mūsų senosios istorijos bėgyje. Rasinis baltų ir rytinių kaimynų (mongolų) susimaišymas jau yra atžymėtas XV-XVI a. pr. Kr. įvykiuose, tačiau jis yra aprašomas kaip mongolų žemėse, ne mūsų teritorijoje, įvykęs reiškinys.

Pabaltijo baltai buvo nuo seniausių laikų tautos šerdis. Kronika Pabaltijo žemes vadina šaltiniu, auginusi žmones visiems kraštams.

MITOLOGIJA

Kronikos tekstas labai skiriasi nuo graikų ir romiečių senosios istorijos pasakojimų tuomi jog baltų kronikoje nėra nė šešelio prietaringumo. Grai-

kams ir romiečias taip brangūs ateities spėjiojimai, pranašystės, sapnai, orakulai ir t.t. - kronikai yra svetimi.

'Dievai' baltams buvo veikiau eksporto prekė, ne vidaus pareikalvimo daiktas. O politinė 'baltiško dievo užgimimo' svetimoje žemėje nauda kronikai visai nėra svetima. Antai kronika pasakoje, kaip užimtoje vakarų Turkijos žemėse mūsų moterys pasistačiusios savo garbei skirtą šventyklą. Nežiūrint tokių gudrių vladžios sutvirtinimo priemonių, moterų vladžia ten ilgai nebeišsilaikė, tačiau įkurtas kultas gyvavo iki krikščionybės atsiradimo. Kitoje vietoje, kronika vėl aiškina, koks karalius kur pasimirė ir buvo paskelbtas dievu.

Sprendžiant iš kronikos, tūlas istorinis asmuo po mirties padarė karjerą graikų mitologijoje. Kronika apie tai kalba kaip apie natūralų dalyką.

Jei baltistikos žinovų tarpe atsirastų vertėjų, linkusių sugretinti kronikos teigimus su I-jo a. pr. Kr. Diodoro Siculos raštais, pilnai galėtume atsidurti tokioje padėtyje, kad bus išaiškintas kai kurių graikų-romiečių dievų atsiradimo būdas ir, kad net bus galima tiksliai datuoti kad ir kaip užgimė dalis Eurazijos mitologijos.

TIKYBA

Kronika rašo, kad baltų toks ar kitoks žynys 'žinojo' (kaip jo vardas nurodo) apie fiziką, fiziką, teoriją ir praktiką, logiką, astronomiją ir astrologiją (kuri, sprendžiant iš kitur užtikto 'Vaidilos' raštų, buvusi senesnė ir skirtinga nuo Babiloniškosios), saulė ir mėnulio judėjimą (kalendorius), gamtos mokslus; be to, jis mokės žmones gero elgesio, santūrumo, savivaldos. Trumpai prieš mūsų erą, prie minėto sąrašo prisideda dar vienas 'žynio žinojimas' - teologija.

Iš to sąrašo atrodo, kad pas baltus nebuvo aiškos demarkacijos linijos tarp tikslųjų mokslų ir tikybos. Gal tikybos suplakimas su visais kitais mokslais paaiškina baltų mitologijos genezę. Apie tai reiktų rimtai pagalvoti, tuo labiau, kad - kaip jau sakiau - kronika antai smulkiai aprašo kelis tūkstančių metų istorijos, o pirmos platesnės užuominos apie tikybą, kaip tokią, teatsiranda tuomet, kai kronika pradeda aiškinti kas ir kokia yra krikščionybė. Taigi, čia vėl iškyla įdomių ir vertingų tolimesnių tyrimų galimybė.

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

HENRIKAS RADAUSKAS

Spaudai paruošė ir pastabomis palydėjo
JURGIS BLEKAITIS

Įvadą parašė
ALFONSAS NYKA-NILIONAS

Išleido
VYTAUTAS SAULIUS

Tiražas 350 egzempliorių. Kaina 6 doleriai.
Tekstą rinko ViVi Printing. Spaudė Progress
Printing Company, Čikagoje, 1978 metais.
Sukrauta: Litho Art Studio, 3143 South Lowe
Avenue, Chicago, Illinois 60616.

HENRIKAS RADAUSKAS

EILĖRAŠČIAI (1965-1970)

POMIRTINĖ POEZIJOS KNYGA

CHICAGO - MCMLXXVIII

OFELIJA

Vaikystėj

Nenorėjau mokytis plaukti.

Verkiau,

Įkandau auklei į ranką.

Princui nustumus mane,

Pasinėriau,

Nebūčiau iškilus,

O dabar —

Plaukiu aukštiekninkai

Tarp debesų ir žolių,

Iš nuobodumo dainuoju.

Šaltas rytas.

Akmeninis filosofas sakė:

Kosmosas eina šaltyn,

Dievas žus nuo šaltio.

Naktį dainuodama

Plaukiu pro čigonų laužą.

Jie atbėgo prie upės

Šokdami,

Tuoj pagavo melodiją,

Pritarė chorui.

Srovė stipri,

Niekada nepasieksiu kranto.

Jau girdėti urzgianti jūra.

Tikiuosi, mokytojas neklydo:

Žemė tikrai apskrita,

Ir po daugelio metų,

Pasipuošus druskos kristalais,

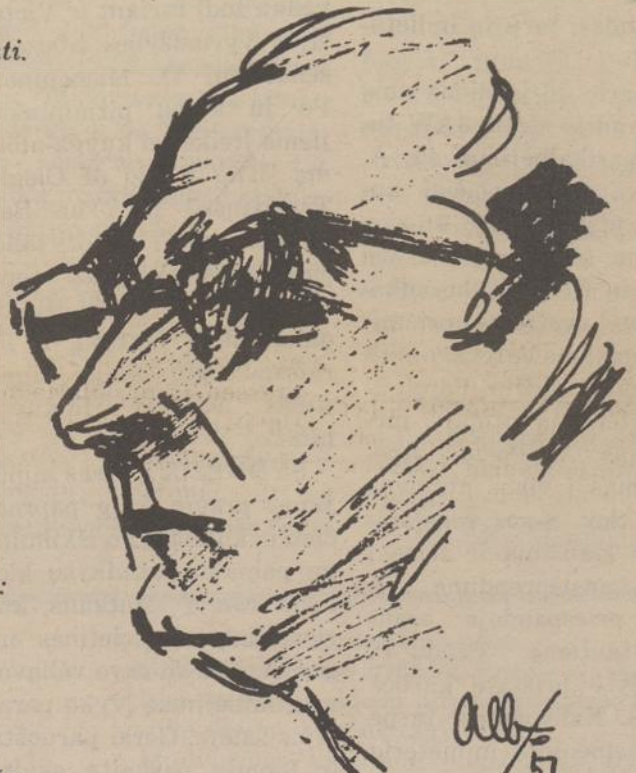
Grišiu vandeniui į Elsinorą.

Jeigu sakė tiesą čigonai,

Kad princas nunuodytas žuvo,

Tai užmiršiu, kad moku plaukti

Ir šoksiu į upę.

Albinas Elskus

KOLIBRIS

Pienės pūkas,

Mikroskopinis vaiduoklėlis,

Įskrido

Į laumės juostą.

Išlėkė

Marga miglėlė,

Saulės spektro gramas,

Nepaukštis,

Nebitė,

Vėjelis,

Mintantis

Gėlių kvapais.

HENRIKAS RADAUSKAS (1910. IV. 23 — 1970. VIII. 27), savo kūryboje originaliai sulydo modernius ir klasiškus poezijos elementus. Jo aštrios metaforos dažnai yra siurrealistinio charakterio. Lietuvių poezijos tradicijų prasme jis neturi sąitų su vyrausiais elegiška lyriška tekme, nei su patriotine, religine ar kuria kita prasme ideologine srove.

Paruošė VLADAS VIJEIKIS

Australijos padangėje

Antanas Laukaitis

VALDŽIOS ATSTOVAI VASARIO 16 MINĖJIME

Visose Australijos lietuvių kolonijose buvo, didesniu ar mažesniu mastu, paminėta Vasario 16-ji. Tačiau pats įspūdingiausias minėjimas įvyko Melbourn. Čia, energingo ir dinamiško bendruomenės pirmininko Albino Pocius dėka, jau kelinti metai, kaip mūsų tautinės šventės yra išvedamos iš kasdieninio ir vietinio taško, į platų, pačių lietuvių ir Australijos valdžios paremiamą didelį minėjimą. Jis jau yra užmezgęs ir palaiko labai artimus ryšius su Australijos valdžios atstovais, ministrais, parlamentariais, senatoriais, neskaitant vietinės Viktorijos valstijos premjero ir kitų ministerių. Tokių, šiltesnių ryšių palaikymui ir Lietuvos iškėlimui, Vasario 16-ji yra virtusi, kaip tradicinė bendra šventė — priėmimas, tarp jų ir lietuvių.

Vasario 16-ją dieną australų radijo stotis 3AW turėjo pasikalbėjimą su A. Pocius, kuris plačiai apšvietė visą Vasario 16-sios reikšmę. Šios dienos vakare Lietuvių Klube įvyko aukštiesiems svečiams priėmimas, kuriame dalyvavo virš 60 aukštų valdžios pareigūnų. Priėmimą atidarė pirmininkas A. Pocius, apeliuodamas į visus atstovus iškelti Sov. S-gos dekolonizacijos klausimą ir teisę į laisvą apsisprendimą visoms priespaudoje esančioms tautoms. Vėliau P. Vaičiulytė pristatė garbės svečius. Kalbančiųjų tarpe buvo asmeninis ministerio pirmininko M. Fraser atstovas, parlamento narys P. Falconer, produkcijos ministeris I. Macphee, Viktorijos imigracijos ministeris W. Jona, perduodamas premjero ir gubernatoriaus sveikinimus, opozicijos darbiečių partijos atstovas (jie dabar yra viešai pareiškę, kad daugiau padarytos darbiečių klaidos dėl Pabalčio pripažinimo, nepakartotos) W. Landeryou, bei kiti. Be ministerių, parlamentarų ir kitų valdžios atstovų, šiame priėmime dalyvavo ukrainiečių bažnyčios vysk. I. Prasko, katalikų ir liuteronų bažnyčių vadovai, Australijos legiono prezidentas, aviacijos maršalas, J.A.V., Filipinų, Nauru, Islandijos, Latvijos ir Tailando valstybių konsulai, Tasmanijos ir Melbourn universitetų profesoriai, paskirų tautybių bendruomenių pirmininkai ar atstovai ir kitų įtakingų australų draugų pirmininkai ar atstovai. Visos svečių kalbos buvo labai šiltos ir visi linkėjo lietuviams ir Lietuvai

greitos ir nepriklausomos valstybės. Baigus oficialiąją dalį viesi buvo pakviesti vaišėms, kurias parengė Kat. Moterų D-ja. Po vaišių Lietuvių Namuose, dvylikta parlamentarų nuvažiavo į pirmininko ir jo žmonos namus, kur jie buvo namuose privačiai pavaišinti.

Oficialus Vasario 16-sios minėjimas įvyko sekmadienį, vasario 18-ją. Iškilmingas pamaldas atlaikė klebonas kun. P. Vaseris, kai šiai progai pritaikintą pamokslą pasakė svečias iš Chicago kun. J. Šarauskas. Minėjimo aktas įvyko Lietuvių Namuose, kur didžioji salė buvo žmonėmis perpildyta, dalyvaujant virš 500. Minėjimo aktą skaitė bendruomenės pirmininkas A. Pocius, invokaciją kun. P. Vaseris ir šiai dienai sveikinimo kalbą pasakė ministerio pirmininko įgaliotinis parlamentaras B. Simon, vėliau žodį tariant ir Viktorijos vyriausybės atstovui senatoriui D. MacKinnon. Po jų kalbų pirmininkas jiems įteikė po knygą-albumą "The World of Olegas Truchanas" ir "The Baltic Dilemma". Po oficialios dalies sekė graži meninė programa, kurią išpildė dainininkai, tautinių ir išraiškos šokių šokėjai. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

SYDNEJUJE visas minėjimas praėjo daug paprasčiau ir kukliau. Po iškilmingų pamaldų, atlaikytų klebono kun. P. Butkaus, kuriose dalyvavo vietinės organizacijos su savo vėliavomis, minėjimas įvyko parapijos salėje. Gerai paruoštą ir įdomią paskaitą skaitė Vyt. Patašius, paliesdamas įvairius su Nepriklausomybės paskelbimu klausimus. Vėliau vyko meninė dalis, išpildyta, daugumoje, mūsų jaunimo. Ta pačia proga buvo įteikta dvi Australijos Lietuvių Fondo premijos: jaunajai "Mūsų Pastogės" bendradarbei Elenai Kiverytei ir geriausiai baigusiai lituanistinius kursus Ritai Bartkutei.

VINCUI KAZOKUI — 60-TIS

Vasario 18 dieną Sydnėjaus Lietuvių Klubo mažojoje salėje, susirinkome Australijos Liet. B-nės laikraščio "Mūsų Pastogės" redaktoriaus Vinco Kazoko pagerbimui. Jo kolegos plunksnininkai, poezinio žodžio draugai, visuomenininkai ir paskiri šeimos prieteliai atvyko pagerbti šį mūsų iškilųjį spaudos žmogų, rašytoją, poetą, paskaitininką ir dabartinį "Plunksnos" klubo pirmininką. Prieš 60-tį metų, gimęs Dzūkijoje, Mėčiūnų kaime,

"Mūsų Pastogės" redaktorius
Vincas Kazokas.

Kapčiamiesčio valšč., gimnaziją jis baigė 1938 m. prieš švietimo Ministerijos, vėliau studijuodamas germanistiką Kaune, Vilniuje ir Tiubingene. Mokytojavu Reutlingeno lietuvių gimnazijoje. Plačiai reiškėsi visuomeninėje veikloje tiek Lietuvoje, tiek karo metu pogrindyje, tiek ir Vokietijoje. Atvykęs į Australiją, jis taip pat plačiai įsijungė į visuomeninį darbą, būdamas Krašto Valdyboje švietimo vadovu ir vėliau "Plunksnos" klube, kur su šio klubo nariais jis su įdomiomis ir gerai paruoštomis paskaitomis, džiugino ir džiugina Sydnėjaus lietuvių visuomenę. Tačiau plačiausiai jis pasireiškė ir pasireiškia redaguodamas "Mūsų Pastogės". Jis ši bendruomenės savaitraštį padarė kaip ir Australijos bendruomenės lietuviškuoju kelrodžiu.

Jau nuo 1936 metų pradėjo rašyti savo poeziją, kuri tilpo "Ateityje", vėliau būdamas net šio žurnalo redaktinėje kolegijoje. Rašė "Darbininke", "Studentų Dienose", "Į Laisvę", "Aiduose" ir kt. Dalyvavo "Tremties Metuose", "Lietuvių Poezijos Antalogijoje", "Tėviškės Pastogėje" ir kt. Yra išleidęs savo poeziją "Sapnų Pėdomis" ir padaręs vertimo knygų. Jo poezinė forma yra dažnai gvildenanti filosofinius motyvus ir dažnai ieškanti artimos draugiškos širdies.

Minėjimo draugiškai oficialią dalį pradėjo jo poetas kolega J. A. Jūragis, poetiškai ir meniškai gražiu žodžiu apibūdindamas suakutvininką. Daug gražių kalbų, Ilgiausių Metų ir tostų buvo pakelta Vinco garbei, įteikiant jam ir prisiminimo dovanas. Buvo gauta sveikinimų iš kitų Australijos vietovių ir Amerikos.

NAUJA ALFAS VALDYBA

Paskutiniosios sporto šventės metu Sydnėje, sekantiems dviems metams, buvo išrinkta nauja Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos valdyba, susidedanti iš adalaidiškių: Jurgio Jonavičiaus — pirmininkas, — Antano Skipa-

rio — sekretoriaus ir Juozo Donielos — išdininko. Jurgis Jonavičius yra buvęs ALFAS pirmininku, kai Amerikos lietuviai krepšininkai pirmą kartą lankėsi Australijoje. Jis labai daug prisidėjo, kad šis svečių vizitas taip gerai Australijoje pasisekė. Tikėkimės, kad ir dabar jis labai gražiai vadovaus Australijos sportininkams ir, palaikydamas tamprus ryšius su Amerikos ir Kanados lietuviais sportininkais, įkurtą Pasaulio Lietuvių Sporto Sąjungą, išves į aukštumą. Jo adresas yra: J. Jonavičius 27 Rickaby St., Croydon Park, S. A. 5008, Australia.

EDIS PALUBINSKAS ATSIPRAŠO

Šiuo metu buvęs Australijos krepšinio rinktinės geriausias žaidėjas australietis E. Palubinskas gyvena Saudi Arabijoje, Bahrain valstybėje, kur yra šios valstybės rankinio rinktinės treneris. Atsiųsdamas Australijos lietuviams pinigus,

kuriuos jie sumokėjo už jo kelionę į Toronto sporto šventę, jis nuoširdžiai atsiprašo visų lietuvių, už padarytus nesklandumus dėl savo neatvykimo, kas įvyko dėl didelių finansinių nesklandumų. Dabar jis gyvenimų šioje arabų valstybėje yra labai patenkintas, nes gauna labai gerą algą, nėra valstybinių mokesčių, laisvu laiku daro savo masters degree", rašo knygą apie krepšinį, mokosi arabų kalbos, nes Maskvoje nori būti jų vertėjas (jo motina rusė). Taip pat žaidžia už klubą ir krepšinį, tačiau čia krepšinis yra labai atsilikęs. Po kontrakto tikisi grįžti į Ameriką.

WANTED EXPERIENCED SETUP MEN (2)

Day shift. 1 year minimum experience on single stroke punch press. Immediate opening.

CLEPRO INC.
6800 Union Ave.
Cleveland, Ohio 44105

(6-18)

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Kaip anglai po karo išdavė sovietams kazokus... (2)

Kodėl? Ar čia buvo koks nors gen. Domanovo asmeniškų pažiūrų bei planai? Ar jis jau tada žinojo tą nemoralinį vakarų sąjungininkų prasižengimo planą? Ar negeriau būtų buvę jau tada pranešti nors v y r e sniems karininkams, apie tuos tamsius debesis, kurie ėmė dengti mėlynąjį pasitikėjimo dangų virš mūsų galvų.

Kaip jau minėjau, pats pasidavimo procesas vyko ramiai. Ginklai buvo atiduodami neskubant; karininkams leido pasilaikyti revolverius ir kiek šautuvų savaigai. Vienok staiga, buvo gautas įsakymas atiduoti visus šaunamuosius ginklus. Aišku mes vykdėme tatau labai nenoriai ir turį po du revolveriu, vieną pasilaikydavo.

Visiškas nuginklavimas sukėlė daug kalbų; pasigirdo balsai, reikalaujantieji komandos — "išsiskirstyti!" Kas čia žino, kas mus laukia, įtariamai kalbėjo jie. Bet "išmintingieji", tame skaičiuje ir mūsų šeima, ėmė protestuoti, esą mes negalime drįsti nutraukti mums parodyta pasitikėjimą, kad gyvename daug geriau negu tinka belaisviams. Mus neatskiria nuo šeimų, nelaiko už vielų ir kad mes privalome atsakyti

tokiu pat lojalumu, pabrėžiant anglams su kuo jie turi reikalą.

Visa "prasidėjo" gegužės 26-tą. Vakare, po kuklių pietų, išėjau su žmona pasivaikščioti, galvodamas pakely aplankyti senelius ir sužinoti paskutines naujienas. Ėjau uniformoje, nedemonstruodamas atsižymėjimo ženklais, bet, gal būt, tinkama ir tvarkinga savo apranga, kritau į akis. Bevaikščiojant priėjome tiltą ir buvome netoli anglų štabo. Visiškai nelauktai, prie manęs priėjo jų seržantas ir paprašė sekti paskui jį.

— Du, kommen, — tarė laužyta vokiečių kalba.

— Du kommen mit!

— Warum? — nustebau aš.

Anglas, nuo ausies iki ausies geraširdiškai nusišypsojo, ir išskėtė abi rankas.

— Order!

Paprašęs žmoną palaukti, nuėjau su seržantu į didelį geltoną pastatą.

Palikęs mane koridoriuje visiškai vieną, seržantas nuėjo. Praėjo penkiolika minučių varginančio laukimo. Pro langą matėsi tiltas, o už jo, pirmyn ir atgal, nervingai vaikščiojanti žmona.

Galop atsirado seržantas, lydis pagyvenusį anglą karininką. Seržantas

ėmė kažką sakyti, bet karininkas jį nutraukė ir praėjo pro mane lyg pro visiškai tuščią vietą. Aš atidaviau pagarbą, kaip karininkas karininkui, bet birtas nesiteikė to įvertinti net galvos linktelėjimu.

— Du frai, — sumišusiai tarė seržantas.

— Dėl ko jūs mane čia atsivedėte?

— Niks feršteen — skubiai atsakė jis, pridėdamas:

— Go! — ir parodė ranka duris.

Pasivaikščiojimas sugadintas. Grįžome namo. Žmona ilgai tylėjo, bet neišlaikiusi ėmė verkti ir prašyti mane persirengti civiliais drabužiais, mesti visa ir išvykti kur akys veda.

Turėjome dar galiojančius jugoslaviškus pasus; mes galėjome išvažiuoti į Zalzburgą, Muencheną, o iš ten, gavus vizą, pas pažįstamus šveicarijon, bet likau neperkalbamas.

Nieko blogo šis anglų pakvietimas nereiškė. Paprastai, mane paskaitė kuo nors kitu, gal būt vokiečių karininku. Persirengti civiliai ir bėgti, skaitau žeminančiu mano vertę ir toks elgesys netinka karininko garbės supratimui. Be to, aš negalėjau palikti inžinerijos dalinio junkerius. Esu vis dar gen. Vasiljevo adjutantas ir

lauksiu įsakymo dėl demobilizacijos, ar kitokio sprendimo mums visiems, gen. Domanovo daliniams. Jei mus paleis, tada pats pasirinksiu kelią.

Tą naktį nesumerkėme akių. Apie daug ką buvo kalbėta, svarstyta. Vėl priminiau žmonai apsilankymą pas anglų divizijos vadą ir jo, kaip karininko žodį. Bendrai, nusprendžiau, kad rytas už vakarą gudresnis. Rytoj ką nors sužinosime.

1945 m. gegužės mėn. 27 dienos vakare, pas gen. Domanovą atvyko anglų gen. štabo majoras Davis, lydimas adjutanto ir paprašė pranešti visiems jo dalinio karininkams, kad jie, rytojaus dieną 1 val. po pietų, susirinktų savo buvimo vietose ir būtų pasiruošę išvykimui anglų sunkvežimiais, pas anglų 8-tos armijos vadą, pasitarimui, o gal būt ir susitikimui su feldmaršalu Aleksander, kuris būk tai noris pasikalbėti su rusų karininkais. Gen Domanov užklausė:

— Kodėl visus karininkus? Juk kalba eina apie beveik du tūkstančius žmonių. Tokią masę bus sunku pervežti į šią konferenciją. Ar negeriau surinkti tik pulkų, batalijonų ir atskirų dalinių vadus?

— Ne! — kategoriškai atsakė majoras Davis. — Dėl transporto nesirūpinkite. Tai mūsų reikalas. Armijos vadas įsakė konferenciją vykdyti su visais karininkais, neatsižvelgiant į laipsnių skirtumą. Ir... prašau, neužmirškite per-

spėti generolą Krasnovą. Vadas labai suinteresuotas su juo susitikti.

Jau išeinant, Davis susigriebęs, perdavė dar vieną armijos vado prašymą:

— Nevarginkite karininkų šį vakarą. Apie pakvietimą praneškite tik rytoj rytą. Patys suprantate... šitoks susitikimas. Ponai karininkai gali jaudintis dėl jiems rodomos ypatingos pagarbos... Šitai sutrukdytų jiems miegą... Priminkite betgi ir šį prašymą, kaip įsakymą. Atidavę pagarbą, anglai išėjo.

Nežiūrint, kad gen. Solamachin buvo štabo viršininkas, šiame pokalbyje jis, kažkodėl, nedalyvavo.

Tada niekas, ar beveik niekas, negalėjo įvertinti to ypatingo angliško "sausio humoro" ir viršūnės cinizmo majoro Daviso ir jo viršininkų.

Gen. Domanovas ir kpt. Butlerovas, tą naktį visai nėjo miegoti. Įvairiausios mintys bei svarstymai kilo galvoje. Vengdami nepaklusnumo, iš ryto pašaukė pasiuntinius ir lauko telefonais, pranešė kvietimą k o n f e r e n c i j o n. Specialiai nuvažiavo pas gen. P. N. Krasnovą, kuris gyveno prie Domanovo dalinių, lyg ir pabėgėlio padėtyje. Tuo laiku jis jau buvo 76 metų amžiaus. Akys ir kojos labai nusilpusios ir jokio karinio posto jis neužėmė.

Pasiuntinių pasirodymas ir pranešimas apie konferenciją, sukėlė stiprų susijaudinimą.

(Bus daugiau)

AGNĖ LUKŠYTĖ

ŠIZOFRENIKAS

Dirvos novelės 1978 m. konkurso komisijos rekomenduota spausdinimui novelė

(2)

Pietų metu radau Paukštaitienę laukiančią netoli įstaigos durų. Išėjom į kiemą ir, susėdusios, turėjom nepaprastai daug ko viena kitai pasakyti. Ji buvo tiesi, atvira. Pasisakė baigusi tik pradžios mokyklą, buvusi didelė tinginė mokslui, jos raštas esąs nekoks. Pagrasiusi pirštu kažkam nematomam, pasigyrė:

— Nesvarbu, kad turiu nedaug mokslo, bet aš greitai viską suprantu. Niekas manęs nepajėgtų 'suvaryti į ožio ragą'.

Paukštaitienė buvo aiškiakalbė, jos mintys klostėsi logiškai. Ilgiau su ja bendraujant buvo aišku, kad jos tikrai niekas nepajėgtų 'suvaryti į ožio ragą'. Ji priklausė labdaringai moterų draugijai ir buvo viena iš veikliausių valdybos narių.

Neužilgo Paukštaitienė pradėjo džiaugtis savo darbu: laidytojų viršininkė ją pradėjo duoti lengvesnį darbą. Vėliau, man išėjus į kitą įstaigą, pasigyrė, kad ji jau siuvėja.

Kartą, nei iš šio, nei iš to, niuktelėjo man į pašoną ir vėl, stipriai žemaičiuodama, vadindama mane pasiutusiai meilia aukštaituke, rupūžiuke, pasakė, kad jai buvę tučiuojau aišku -- aš anuomet kažką gero tai laidytojų viršininkei pasakiau, ji patikėjo ir dėl to jai dabar darbe taip gerai einasi.

Man prisipažinus, kad laidytojų viršininkei papasakojau žemaičių reikšmę Lietuvai aršių kovų su germanais laikais, jos akys sužairavo pavojinga liepsnele:

— Aš jiems parodysiu, tiems 'vokytiems' ir dar tiems ruskiams muravjovams!

Ilipdama į autobusą, einantį ilga alėja, kurioje randasi beprotnamis, paprašiau šoferio parodyti kur

reikės išlipti. Jis prižadėjo ir pabudino mane iš minčių rodydamas dešinėje kelio pusėje daugybę šviesiai žalsvai dažytų medinių pastatų su milžinišku gėlynu, aplink kurį grupavosi pastatai.

— Nejmanoma šito gėlyno nepastebėti. Jis priklauso beprotnamiui. Ieiskite ten, pro anuos, tamsiai dažytus vartus.

Išlipus turiau paeiti atgal iki geltonais dryžiais pažymėto tako pėstiesiems. Prieinu gėlių parduotuvę. Lange išstatytų gėlių tarpe mano akį patraukia violetiniai, mažomis galvelėmis jurginai. Įėjus nuperku jų puokštelę.

Perejęs į kitą gatvės pusę, įeinu pro tamsiai žalius vartus, autobuso šoferio nurodytus. Prieš mano akis mažas namelis, prie kurio durų iškaba: Informacija. Žemiau, smulkiais raidėmis 'liepiama' įžengti nesibeldus. Įžengiu. Prie stalo sėdi moteris su pilkšvai žalsva uniforma, balta apikakle ir gailėstingosios sersers balta skepeta, kuri didelė ir puošni. Kai pasakau, kad atvykau aplankyti Džion van Stuk ir ji prabyla — man aišku, kad tai tas pats balsas su mani kalbėjęs telefonu.

— Puiku. Ar jam atnešėte dovanų? Yra griežtai draudžiama įnešti alkoholi.

Ištraukiu iš krepšio kelis pakelius cigarečių ir vaisius: bananus, apelsinus, kriaušes.

Ji, apžiūrėjus, linkteli galva.

— Džionas negeria, bet jis alkoholi atiduotų savo bendro likimo draugams — būtų pavojinga. O jurginų puokštelės nepatarčiau Džionui dovanoti.

— Ne, aš sau nusipirkau.

— Geriau gėles paslėpkite krepšyje. Džionas ne-

mėgsta žmonių, kurie skina gėles.

Gailėstingoji sesuo atsikelia, kviečia ją sekti ir aš, eidama paskui ją, įdedu jurginų puokštelę į tuščią krepšio skyrių, kurį užtraukiu zipu.

Mudvi einam tolyn nusitiesiančiu šaligatviu, kuris dengtas skardiniu stogeliu, apraizgytu nuostabiai gražios spalvos vynuogių lapais ir dar žalsvomis vynuogių kekėmis.

Gailėstingoji sesuo pagiria;

— Sias vynuoges pasodino Džionas. O gėlyną taip pat Džionas įrėngė. Dar nėra nė pusės metų, bet -- žiūrėkite, ką jis iš plikos aikštės ištaisė. Einam prie gėlyno.

Mudvi prieinam prie milžiniško ovalo pavidalo gėlyno, kuris puikiu išplanavimu ir nuostabiu spalvų deriniu veria akį. Viduryje aukštai tvylo canna indica burokinės spalvos stiebai ir burokiniai, vos regimai dryžuoti didžiuliai lapai ir oranžiniai žiedai. Aplink canna indica sugrupuoti jurginai didžiujasi savo skaisčiai raudonais žiedais. Jurginus apjuosia daug žemesni celozijų krūmeliai, kurie stiebiasi į viršų skaisčiai geltonomis šluotelėmis. Sen bei ten žvitrų violetinių amarantų galvelės linksmai kyšo. Vienur kitur užmatai ageratų kelmelius, aplipusius melsvais žiedeliais. Lysvė aplinkui išdėstyta plytelėmis, ant kurių ilsisi vėslūs alyžiai: balti, šviesiai ružavi, tamsiai ružavi ir violetiniai.

— Na, ar ne dieviška? — paklausia gailėstingoji sesuo.

— Stinga žodžių grožiui aptarti... Ar Džionas čia dirba kaip daržininkas?

— Ne, jį čia atvežė žmonės pas kuriuos jis gyvena. Jie tvirtino, kad jis pavojingas beprotis.

— Ar jis beprotis?

— Jis yra šizofrenikas. Iki šiol dar nepasirodė, kad būtų pavojingas. Mes jam ir neduodam progos tokiu pasirodyti — mes neskinam jo pasodintų gėlių. Kai mums reikia kokios puokštės į vazą — mes jo prašom paskinti. Jis tiesiog neapkenčia tų, kurie drįsta skinti jo sodintas gėles.

Gailėstingoji sesuo prieina prie vieno didelio pastato, prieš tai paaiškinus, kad jame patalpinti nepavojingi bepročiai. Liepia man sėstis ant suolo ir pa-

VALSTYBĖS SEKRETORIAUS PAREIŠKIMAS PABALTIEČIAMS

Priimdamas Amerikos pabaltiečių delegaciją š.m. kovo 23 d., Valstybės pasekretorius Europos reikalams Robert L. Barry perskaitė susirinkimo dalyviams iš anksto apruoštą pareiškimą:

Pirmiausia, Valstybės pasekretorius pastebėjo, kad šis susirinkimas buvęs sušauktas sužinoti pabaltiečių nuomones netik bendrai apie JAV Baltijos kraštų politiką, bet ir apie specifinius klausimus, kurie iškils artimoj ateity, kaip tolimasnis Lietuvos atstovybės finansavimas, bendras Baltijos valstybių diplomatinio atstovavimo klausimas ir artėjančios 1980 m. Olimpiados reikšmė baltams.

Jis pabrėžė, kad šis susirinkimas neturi būti aiškinamas kaip koks galimas JAV politikos dėl Baltijos valstybių pakeitimas. 'Mes norime jūsų minčių ir sugestijų tais klausimais, kurie netrukus iškils', pasakė Valstybės pasekretorius, 'bet aš noriu jus užtikrinti, kad Baltijos kraštų politika, kaip ji mūsų ligšiol nustatyta, pasiliks pilnoj galioj.'

'Kaip jūs žinote', tęsė Valstybės pasekretorius, 'ši politika reiškiasi šiais punktais:

— Jungtinės Amerikos Valstybės nepripažino de jure, t.y. kaip teisiškai galiojantį, prievartinį sovietų 1940 m. įvykdytą Estijos, Latvijos ir Lietuvos užgrobimą. (Į klausimą ar termino de jure pavartojimas gali implikuoti de facto pripažinimą, buvo gautas neigiamas atsakymas). Laikas nuo laiko mes pabrėžiame šią politiką įvairiomis progomis.

— Lygiai su šia politika JAV tęsia pripažinimą ir santykiavimą su diplomatiniais atstovais, paskirtais paskuti-

nių trijų nepriklausomų vyriausybių.

— Valstybės sekretorius kasmet paskelbia nepriklausomybės švenčių progomis sveikinimus trijų Baltijos tautų žmonėms.

— Valstybės departamentu atstovai atsilanko į oficialius nepriklausomybės švenčių priėmimus.

Kuomet mes laikomės nepripažinimo politikos kaip svarbaus principo ir kaip išraiškos mūsų nuolatinio atmetimo smurtiško trijų mažų nepriklausomų valstybių užgrobito kurį įvykdė jų didysis kaimynas, JAV vyriausybė vis tiek turi reikalų su Sovietų Sąjunga daugelyje interesų bendrose srityse. Kartais mes turime apkarpyti mūsų ryšius su sovietais, kad būtume nuoseklūs dėl mūsų vedamos Baltijos valstybių politikos; kartais jums arba kitiems gali atrodyti, kad mes neiname užtenkamai toli, kad išvengtume veiksmų, kurie atrodytų nesuderinami su mūsų pagrindine politika.

Aš turiu galvoj, pvz. klausimus, kylančius pasėkoj JAV ambasados arba generalinio konsulato Leningrade pareigūnų apsilankymų Baltijos kraštuose arba JAV vizų išdavimą ant sovietų pasų Baltijos respublikų gyventojams. Kai kas sako, arba sovietai būtų linkę taip sakyti, kad JAV atlikimas vieno arba kito veiksmo įvairiais atvejais, implikuoją sovietų suvereniteto de jure pripažinimo Baltijos kraštams arba bent mus padaro veidmainiais, vykdančiais mūsų nustatytą Baltijos valstybių politiką.

Aš noriu pabandyti atsakyti jūsų klausimus, kurie iškils dėl atskirų atvejų, bet aš noriu

šiuo klausimu padaryti vieną svarbią bendrą pastabą. Jungtinių Amerikos Valstybių pripažinimas svetimoms jėgoms suvereniteto į teritorijas yra toks klausimas, kurį JAV pačios turi išspręsti. Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą pripažinimas yra mūsų reikalas, jį suteikti arba jį sulaukyti, ir mes jo nesuteikiame. Pripažinimo negali kiti implikuoti arba išaiškinti remiantis įvairiais JAV veiksmais, kurie liečia atskirų individų interesus arba gerbūvį. Kokią interpretaciją Sovietų Sąjunga arba kuris kitas kraštas duoda mūsų kontaktams su Baltijos gyventojais ir jų pareigūnais - neturi reikšmės. Tokios interpretacijos yra ypačiai netikslios, turint galvoj faktą, kad JAV pabrėžia įvairiomis viešomis progomis nepripažinti teisėtu smurtišką Baltijos valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą, kurių teisė į nepriklausomybę mes nenustojame pripažinė ir rėmę.

Dabar aš noriu paprašyti jūsų atstovą paskaityti Bendrojo Amerikos Pabaltiečių Komiteto įžanginį pareiškimą, po kurio susirinkimas išklausys klausimus ir komentarus.

Aš noriu pasiūlyti, kad būtų laikomasi jūsų įžanginio pareiškimo tvarkos, kuris sudarytų mūsų neformalią šios dienos darbotvarkę. Nežiūrinto to, prašau laisvai kelti betkokius kitus klausimus ir reikalus, kuriuos jūs galite turėti.

(ALT)

MACHINIST FIRST CLASS

Top pay, full benefits, overtime, excellent conditions in our clean, modern shop. AZTEC TOOL CO. INC. 516-546-9211. (10-14)

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

MACHINE OPERATORS

With machine Shop experience qualifies you to operate:

- BORING MILLS
- VERTICAL GRINDERS
- OR INSPECTORS

Doing line, final, or receiving inspection. 3 to 11 and 11 to 7 Shifts at Our Aurora and Ravenna Plants. Excellent wages and Company paid benefits. If experienced call Connie Haynes.

ROTEK INCORPORATED

AURORA, OHIO 44202

1-216-562-3111

An Equal Opportunity Employer

Wanted 1st Class Skilled

BRIDGEPORT OPERATORS

LAP HANDS

THREAD GRINDERS

THREAD RING PROCESSORS

Experienced in gage work.

Full benefits and 45 to 50 hour work week.

Apply call or write

LINCOLN GAGE CO.

14009 Achyl, Wraen, Mich. 48090

(10 Mi.-Groesbeck Hwy.)

(13-15)

laukti. Ji įeina į vidų ir neužilgo ateina kartu su nedidelio ūgio vyru, kurio veidas tiesiog išdžiūvęs, o veido spalva gelsva, tarsi permatoma.

Gailestingoji sesuo palieka mudu sėdinčius ant suolo. Vyras tyli, o aš bandau užmegsti pokalbį: pasisakau savo pavardę, pasakau, kad Stasė ir Vladas Paukštaičiai mane siuntė jo aplankyti.

Jis taip ilgai tyli, kad aš pradėdau abejojti ar jis lietuvis. Paduodu jam cigaretes ir vaisius. Jis priima be padėkos, tučtuojau atplėšia pakelį cigarečių, išsitraukia iš kišenės masyvų, sidabru žvilgantį žiebtuvėlį ir užsirūko. Traukdamas dūmą į save užsimerkia, o išpūsdamas - atsimerkia. Kelis kartus taip užtraukęs dūmą, prašneka dusliu, lyg per nosį besiveržiančiu balsu:

— Šianakt sapnavau žydintį rododendrono krūmą. Atsibudęs pagalvojau: nejaugi bus progos pasišnekėti su gražia ir meilia moterim?

Mane taip nustebina tas jo pasakymas, kad kuri laiką esu be žado. Po to, norėdama išsinerinti iš nejaugios tylos, paklausiu:

— Šioje ... ligoninėje yra daug gailestingųjų seserų. Tikriausiai jų tarpe yra gražių ir meilių.

— Australas yra žvėrys. Ne prijaunkinti žvėrys, bet laukiniai. Jos ypač žvėriškos tokiems, kaip aš.

Pradėdau juoktis, bet greitai susivaldau, nes nežinau kaip jis reaguos.

— Nesijuokit ponija, nes tai teisybė. Ar nepastebėjot, kad australams užsienietis, jei blogai šneka angliškai - ne žmogus?

— Australai mūsų nemėgsta, tai tiesa, bet yra jų ir gan simpatiškų mūsų atžvilgiu, - atsakau švelniai ir atsargiai, nes mintyse suabejoju ar išmintinga jam prieštarauti.

Jo veide išispaudęs kažkoks keistumas. Jis nežiūri tiesiai į žmogų kalbėdamas, niekada nesišypso. Veidas toks kaulėtas, o jo oda tokia sausa, lyg būgno plėštuma.

Stukas nieko neatsako, bet lėtai dega kitą cigaretę žiebtuvėliu. Norėdama vėl užmegsti pokalbį pagiriui jo žiebtuvėlį. Jis jį varto rankose.

— Kai mane čia atvežė - neturėjau kuo užsidegti cigarečių. Vis reikėdavo kitų prašyti. Kartą mano

daktaras paprašė puokštės gėlių. Jo draugas miręs - norėtų jį palydėti su gėlėmis į kapines. Mano daktaras žino, kad aš moku sudėti gražią puokštę. Situ gėlių priekyje noliečiu, skynimui auginu specialiai, štai ten, anų pastatų užpakalyje.

Taigi, aš jam nieko nesakęs nupyniau gėlių vainiką. Pindamas vis klausiau Liudviko nuomonės, o jis nešykštėjo nurodymų. Nupynęs pats gerėjau ir prisipyriau Liudviką, kad jis mano daktarą taip paveiktų, kad man už vainiką padovanotų žiebtuvėlį. Matot, mūsų krautuvėlėje cigarečių visada užtenka, bet degtukų dažnai pristinga.

Nunešiau daktarui vainiką - jis nustebo. Aš sugalvojau gudrybę: išsitraukiau cigaretę ir paprašiau daktaro ugnies. Jis man ją uždegė degtuku. Gero kai nusivyliau Liudviku, kad nesugebėjo daktaro paveikti dėl žiebtuvėlio. Tačiau kitą dieną mano daktarui priskirtoji gailestingoji sesuo atnešė voką su kažkokiu sunkiu daiktu jame ir pasakė, kad daktaras mane atlyginęs dovanėle už tokį gražų vainiką. Išėmęs iš voko netikėjau savo akimis.

Stukas paduoda man žiebtuvėlį, kuris yra toks sunkus, kad sveria žemyn delną.

— Tikro sidabro, - taria jis balsu, kuriame girdisi pasididžiavimas.

Apžiūrėjusi žiebtuvėlį paduodu jam atgal.

— Kitą dieną Liudviką pagyriau už tai.

— O kas tas Liudvikas? Ar jis jums gelbėja daržininkystėje?

— O, taip! Liudviku negalėčiau atsikratyti, jei to ir norėčiau.

Prisimenu, kad Stasė pasakojo Stuką nuolat mint kažkokį Liudviką. Susidomėjusi paprašiau:

— Papasakokit apie Liudviką. Žinoma, jei jūs nieko prieš ...

— Kodėl ne? Galiu papasakoti. Jūs tokia maloni moteris. Jaučiu, kad jūs mane taip pat puikiai suprasit, kaip ir mano daktaras. Žinoma, olandų kalba man būtų maloniau pasakoti, bet lietuviškai irgi dar nepamiršau.

— Jūs, tikriausiai, ilgai gyvenot Olandijoje?

— Taip. Išvykau gan jaunas, buvau vos aštuoniolikos metų. Mane išsiuntė mūsų miestelio klebo-

nas. Nežinau koku būdu jis sužinojo, kad galima siųsti į Olandiją jaunos vyrus mokytis gėlių auginimo. Aš nuo penkiolikos metų likau be tėvų - abu mirė tais pačiais metais. Klebonui buvo manęs gaila už tai ir nutarė man pagelbėti.

Olandijoje pradėjau mokytis daržininkystės pas Liudviką van den Bergą, kuris buvo vyriausiu daržininku didžiulių rūmų parke. Liudvikas turėjo daug padėjėjų, bet mane kažkodėl pasirinko savo 'dešine ranka'. Greitai mudu tapom neatskiriama draugais.

Stukui nutilus paklausiu:

— Tikriausiai jūs dirbot Olandijos karalienei priklausančiame parke. Kažkur skaičiau, kad aplink jos rūmus yra milžiniškas parkas.

Stukas pridėda pirštą prie lūpų:

— Šš ... negalima apie tai kalbėti. Nuvykęs į Olandiją pasirašiau išėjimą nieko nepasakoti apie tų rūmų gyventojus. Galiu pasakoti tik apie save ir Liudviką.

— Dabar suprantu, kodėl jūs iš Jono Stuko pasidarėt Johannes van Stuk.

— Taigi. Dažnai sau vienas galvoju, kad svetimtautį kiekvienas kraštas bando 'tempti ant savo kupalio'. Olandai mane praminė gražiai: Johannes, bet australai yra švepli. Neišstardami Johannes ar Jonas - vadina Džionas.

Man juokiantis jis rimtai dėsto savo pažiūras apie olandus ir australus:

— Olandų irgi yra biauurių, bet jie skiriasi nuo australų gėlių pamėgimu. Jei olandas skina gėles - skina jas atsargiai, su meile. Australai gėlių neskina, bet drasko; įlindę į gėlių lysvę norėtų ją paversiti Sacharos dykuma.

— Jūs šypsotės ... žinoma, aš perdedu, bet pagrindu taip jau yra.

— Man sakė gailestingoji sesuo, kad jūs tą didžiąją lysvę prie gatvės apsodint gėlėmis. Kaip puikiai suderinot gėles pagal aukštį ir spalvas!

— A, matote, gėlės yra kaip žmonės, kartu galima susodinti tik tokias, kurios viena kitą mėgsta. Tada ir gaunasi puikus spalvų derinys.

(Bus daugiau)

J.F. GRIBAUSKAS — SUKAKTUVININKAS

Šv. Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovė (St. Anthony Savings and Loan Association), 1447 So. 49th Ct., Cicero, Illinois, yra daugeliui žinoma, o ypač — jos ilgametis vadovas, J. F. Gribauskas, kuris šių metų kovo mėnesio 19 dieną šventė pažymėtiną sukaktį, nes prieš 40 metų, tos bendrovės narių pakviestas, jis perėmė tos Taupymo Bendrovės vadovybę.

Per pastaruosius keturiasdešimt metų šv. Antano Taupymo Bendrovė išaugo iš kuklios, J. Gribausko tvarkomos įstaigos, į dabartinę, trisdešimt keturių milijonų dolerių vertės, bendrovę.

J. Gribauskas, gimęs Cicero, Illinois, susipratęs lietuviškoje šeimoje, baigė šv. Antano pradžios mokyklą, vėliau — aukštesniąją mokyklą. Socialinių mokslų bakalauro laipsnį įsigijo St. Mary's College, Winona, Minnesota. Siekdamas aukštesnio mokslo laipsnio, studijavo ir De Paul universitete, Chicago.

Kiek turėjo laisvo laiko, atliekančio nuo studijų ir kitų uždavinių, jisai domėjosi sportu ir turėjo galimybės aktyviai reikštis pasirinktoje sporto šakoje.

Arčiau Juozą Gribauską ir jo šeimą pažįstantieji pasakoja apie jo malonią šeimą, kurios jaunimas, sekdamas savo tėvo gražiu pavyzdžiu, nuo vaikystės dienų ruošiasi gyvenimui. Taip pat pabrėžiamas Sukaktuvininko draugiškas būdas, jo sugebėjimas gražiai gyventi su žmonėmis, mokėjimas taktiškai padėti patarimais visiems, kurie į jį kreipiasi.

Savo lietuviškumą jis itin paryškina kalbėdamas apie lietuvių kalbos mokėjimo reikšmę, nes kalba riša lie-

Šv. Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovės ilgametis vadovas Joseph F. Gribauskas.

tuvų su jo tautos garbinga praeitimi. Taip pat minimos jo pažiuros jo darbo srityje — taupymo supratimas ir jo nauda gyvenime. Juozas Gribauskas ne tik žodžiais, bet ir savo darbais įrodė gyvenime įsitikinimų svarbą. Pavarčius daugelio organizacijų istorijos lapus, susidursime su Sukaktuvininko pavarde ir įvairiomis jo eilėmis pareigomis, ar tai BALFo šalpos baruose, ar Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkėje; taip pat ir Lietuvos Vyčių eilėse, o ir karių-veteranų postų gretose; aišku, neaplenkiant ir jo specialybės srities orga-

nizacijų, ir dar ilgoje eilėje kitų draugijų ir susibūrimų, kur tik reikėjo talkininko rankos ir laiko. Tad nenuostabu, kad daug kartų J. Gribausko veikla buvo atžymėta ordiniais ir garbės žymenimis. Dar būtinai reikia paminėti jo paramą, suteiktą įvairioms lietuviškoms mokykloms ir organizacijoms ir tai kokias ypatingas programas ar šventes ruošiant, šalpos reikaluose, leidinius ar knygas spausdinant, ar šiaip įvairiomis progomis. Tokios veiklos parama irgi yra labai svarbus susipratęs lietuvių įnašas į bendrąjį darbą.

Šv. Antano Taupymo Bendrovės apsilankius visų akį patraukia gražioje vietoje pastatytas, aukštas, dailus kryžius - koplytstulpis. Tai bendradarbių, bendrovės direktorių, dovana, įteikta Juozui Gribauskui švenčiant jo 25 metų sukaktį šv. Antano Taupymo Bendrovėje. Tasai kryžius — tai reikšmingas simbolis, puošias tos bendrovės patalpas. Šioji bendrovė yra viena iš lietuviškiausių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Chicagos apylinkėje ir pasižymi tuo, kad josios visuose skyriuose galima susikalbėti lietuviškai.

Malonu pasidžiaugti tokia svarbia Juozo F. Gribausko sukaktimi ir palinkėti jam ir visai Bendrovei sėkmingiausių metų ateityje!

(em)

PASTABOS DĖL N.Y. TIMES REPORTAŽO APIE PABALTIJĄ

Algirdas Landsbergis, Fairleigh Dickinson universiteto profesorius, parašė New York Times dienraščiui du laiškus dėl David K. Shiplierio straipsnio - š.m. kovo 11 d. - apie Pabaltijį. (Straipsnio santrauka buvo atspausdinta Dirvoje š.m. kovo 22 d.) Profesorius A. Landsbergis NY Times redaktoriui taip rašo:

Estų, latvių ir lietuvių tautos, kurias net ir oficialioji sovietinė terminologija tokiomis pripažįsta ir kurios gyvena savo tradicinėse teritorijose, Shiplier'io straipsnyje paverčiamos į etnines mažumas, lyg jis rašytų apie Bronx'ą ar apie Mott gatvę. Jų pastangos išlaikyti savo tautinį savitumą, universalus siekis šiandienos pasaulyje subaramas, kaip 'etnocentrizmas'. Daugumų kultūros, besiginančios prieš totalitarizmo grėsmę savo žemėse, pavirsta 'mažumų kultūromis'... Shiplier'is kalba apie 'etniškų rusų' antplūdį į Pabaltijo šalį, tuomi įtaigodamas, kad egzistuoja kažkokia paslaptina 'ne-etninių rusų' gentis.

Shiplier'is teisus, kai jis pabrėžia, kad pabaltiečiai geidžia 'pastovumo, gerbūvio ir tvarkos'. Kas pasaulyje to negeistų po 'trijų okupacijų, karo, partizaninės rezistencijos, masinių deportacijų, ir tūkstančių aukų?'

Landsbergis nurodo, kad 'politiniai sentimentai, Shiplier'io nepastebėti, reiškiasi Pabaltij'į įvairiomis aktyvios ir pasyvių rezistencijos formomis' jau nuo 1940 metų. Lietuvoje jie ryškūs Helsinkio grupės bei naujojo Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto veikloje ir, ypač, 'klestinčioje' po grindžio spaudoje, kuri šiandien bene 'dinamiškiausia viso je Sovietų spaudoje'. Nė vieno iš tų veiksmų Shiplier'is nemini savo straipsnyje, taip kaip jis nerado reikalo juos paminėti kelių metų bėgyje, jam būnant NY Times korespondentą Tarybų Sąjungoje.

"Panašus ir Shiplier'io istorinis argumentas. Jis rašo, jog 'netikroviška' kalbėti apie 'nepriklausomybę mažytėms šalims, kurių istorija susideda iš vokiečių, švedų, danų ir rusų viešpatijos'. Ar jis dabar pasiūlys 'mažytei' Suomijai (doduotai švedų, rusų etc.) priimti 'tikrovę ir iširti arabų

pasaulyje? Lietuvos savilaidinė spauda svarstė tą klausimą ir pasisakė už Pabaltijo šalių įsijungimą autonominiais nariais į Europos ūkinę bendruomenę: Shiplier'is paprasčiausiai palaidotų juos imperijoje - keista laikysena save liberalu vadinančiam žmogui. Pabaltijo istorijoje jis beranda 'trumpą nepriklausomybę' ir 'demokratinės tradicijos stoka'; jis sąmoningai ignoruoja Lietuvos valstybinę tradiciją, siekiančią 13-tą šimtmetį, ir trijų Pabaltijo šalių ūkinius, kultūrinius ir politinius atsiekimus jų nepriklausomybės metais..."

Kitame laiške, adresuotame N.Y. Times egzekutyviniam viceprezidentui Walter Matson, prof. Landsbergis nurodo, kad New York Times skiltyse terminai 'rusai' ir 'sovietai' tebe naudojami, lyg jie reikštų tą patį, kas yra 'netikslu ir klaidina skaitytojus'. Lygiai 'mislingas ir 'etninių rusų' terminas. Prieš kokią dešimtį metų straipsniuose iš nerusų respublikų būdavo paminimas miestas ir respublikos pavadinimas, pvz. Riga, Latvian SSR. Pastaruoju laiku, New York Times nebemini tautinės respublikos ir pasitenkina miesto bei sovietinės valstybės pavadinimu. Landsbergis klausia, kodėl nutarta pakeisti buvusią, tikslesnę, varto seną: 'Nelaimingas sutapimas tarp nutautinimo kampanijos SSRS-je ir Jūsų laikraščio nuoprendžio nebeminėti tautinių respublikų'. Kalbėdamas apie Shiplier'io straipsnį, prof. Landsbergis primena, kad NY Times paprastai pasisakydavo už visų tautų teisę laisvai apsispresti ir kad 'antraeilių' tautų sąvoka yra ne tik nesuderinama su dienraščio liberalia pozicija, bet ir yra 'reakcinga' (E)

ENGINEERING MANUFACTURING ENGINEER

To work on pilot production of small ceramic recording heads. Experience in process documentation required. Knowledge of precision grinding techniques & associated fixtures helpful.

DESIGNER

Must be familiar with tooling used to produce precision parts.

Send Resumes to:
MR. H. HARNISCHFEGER
National Micronetics, Inc.
P. O. BOX 188
WEST HURLEY, N. Y. 12491
An Equal Opportunity Employer (14-15)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6½% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Wanted Journeyman

OR

1st Class Skilled

WOOD MODEL MAKERS

AND

PLASTIC FIXTURE BUILDERS

Call KEN LEMONS.

CREATIVE PRODUCTS

313-366-3020

MILLWRIGHT

Plant operation approximately 20 miles from St. Louis is presently seeking Journeyman Millwright experienced in all phases of industrial maintenance with minimum 6 years experience (no other need apply). Possible shift work required. Welding, burning, pipefitting, machine repair and trouble shooting experience a must.

Starting rate \$9.38 per hour plus shift differential with a rapid advance to \$9.59 per hour. Company paid hospitalization, surgical, major medical, dental, sickness, accident and life insurance benefits. 10 paid holidays and vacation.

PLEASE DIRECT ALL INQUIRIES TO: MR. WILLIAM D. GIBBS
PERSONNEL DIRECTOR

CHEMETCO

Route 3 at Oldenberg Rd. Hartford, IL 62048

Telephone 618-254-4381

An Equal Opportunity Employer

(14-16)

Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

LIETUVIŲ FONDAS RUOŠIASI SUVAŽIAVIMUI

Lietuvių Fondo vadovybė, besiruošdama metiniam suvažiavimui, kuris įvyks š. m. gegužės 5 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, aptarė Fondo reikalus.

Š. m. kovo 14 d. (trečiądienį) posėdžiavo investavimų komisija, pirmininkaujama Povilo Kiliaus. Peržiūrėjo ligšiolinius investavimus ir nutarė dalį kapitalo — 100,000 dol. investuoti į nejudomą turtą. Dabar ieškomas tinkamas objektas.

Š. m. kovo 16 d. (penktądienį) pirmą posėdį turėjo naujoji Lietuvių Fondo valdyba, pirmininkaujama dr. G. Baluko. Visi valdybos nariai pasiliko dirbti ir su naujuoju pirmininku.

Ypatingas dėmesis skiriamas testamentiniams palikimams. Fondo nariai pamazų apleidžia šią sąrašų pakalnę, turtą palikdami savo artimiesiems bei savoms organizacijoms. Todėl labai svarbu, kad sudarant testamentą nebūtų pamirštas ir Lietuvių Fondas. Ši akcija bus bandoma prarasti per LB apylinkių valdybas ir Lietuvių Fondo įgaliotinius. Jau ir šiandien turime gražių pavyzdžių ir įplaukų iš palikimų.

Ruošiamasi Lietuvių Fondo metiniam suvažiavimui, kuris įvyks š. m. gegužės 5 d. Jaunimo Centre Chicagoje. Suvažiavimo proga rengiama vakariene, į kurią kviečiami ne tik nariai, bet visa plačioji lietuvių visuomenė.

Nauji nariai ar esamieji įnešę 100 dol. gauna vieną bilietą nemokamai. Šiaip vienam asmeniui įėjimo auksas 10 dol. Įnašai priimami ir bilietai gaunami Lietuvių Fondo būstinėje, 2422 W. Marquette Rd., Chicagoje, Ill. 60629.

Š. m. kovo 17 d. (šeštądienį) posėdžiavo Pelnos skirstymo komisija, pirmininkaujama dr. K. Ambrozaičio. Užbaigė skirstyti praėjusių metų pelną ir davė avansus šių metų pelno sąskaiton. Prašančių daug ir didelėmis sumomis, o pelnas yra ribotas. Pelnos skirstymo komisijai yra sunki pareiga kiekvieną prašantį pasverti ir pirmumą bei reikalingumą nuspręsti. Kiekvienam prašančiam atrodo, kad jo prašymas yra svarbiausias ir neatidėtinasis.

Taip pat ir vyriausia institucija — Lietuvių Fondo Taryba, pirmininkaujama dr. A. Razmos, posėdžiavo kovo 18 d. (sekmądienį). Patvirtino naująją valdybą, investicijų ir pelno skirstymo komisijų nutarimus bei praėjusių metų apyskaitas.

Posėdyje dalyvavo ir tolimieji Tarybos nariai: M. Lenkauskienė iš Clevelando ir V. Kutkus iš Detroito.

Lietuvių Fondas numato vasaros atostogų mėnesiais samdyti du studentus-es, kurie padėtų tvarkyti Fondo raštinę ir verbuoti naujus narius. Norintieji jau dabar gali kreiptis į Lietuvių Fondo būstinę.

PAMINĖTA SUKAKTIS

Nekalto Prasidėjimo Marijos Seserų kongregacija paminėjo 60 metų veiklos sukaktį. Šios kongregacijos įsteigėjas buvo arkiv. Jurgis Matulaitis. Tai buvo pirmas moterų vienuolynas, kuriame visos narės buvo lietuvės. Ir šiandien šis vienuolynas dar tebėra pats lietuviškiausias ir seserys vienuolės dirba tarpe lietuviško jaunimo nuo vaikų darželio iki vasaros stovyklų.

Chicago ir apylinkių Nekalto Pr. Seserų kongrega-

cijos (populiariai vadinamų Putnamo seselėmis) rėmėjai š. m. kovo 25 d. paminėjo šią gražią sukaktį. Minėjimą pradėjo pamaldomis tėvų jėzuitų koplyčioje. Šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė vysk. Vincentas Brizgys. Pamoksle iškėlė vienuolijos nueitą kelią ir atliktus bei dabar dirbamus darbus. Ši vienuolija nėra uždara ir pasišventusi tik maldai. Ji dirba daug platesnį ir reikšmingesnį lietuvių išlaikymo ir lietuvių kultūros ugdymo darbą. Savo darbais žinomos ne tik Šiaurės Amerikoje, bet ir ok. Lietuvoje.

Minėjimas toliau buvo tęsiamas Jaunimo Centro perpildytoje didžiojoje salėje. Minėjimą pradėjo rėmėjų pirmininkė, daugelio organizacijų nepailstamoji talkininkė Marija Rėmienė. Dėkojo gausiems svečiams ir sveikino vienuoliją, švenčiančią 60 metų sukaktį. Žodį tarė vienuolijos vyr. vadovė sesuo Margarita Bareikaitė. Ji paminėjo atskirimo aplinkybes Amerikoje ir ateities uždavinius. Pastačius patalpas sene-

Eugenijaus Kriaučeliūno vardo jaunimo premijos įteikimo iškilnių metu buvo pasveikinta Lietuvos generalinė konsulė p. Juzė Daužvardienė jos vardinių proga. Nuotraukoje: premijos juri komisija — pirm. kun. P. Garšva, gen. konsulė P. Daužvardienė, premijos laureatė G. Juozapavičiūtė ir PLB pirm. V. Kamantas.

liams ir jaunimui, atėjęs laikas ir joms pačioms žmoniškiau įsikurti. Dėkojo visiems rėmėjams už iki šiol rodytą paramą ir prašė neužmiršti tolimesnių jų darbų.

Sveikino gen. konsulė Juzė Daužvardienė, LB Vidurio Vakarų apyg. pirm. K. Laukaitis savo ir PLB valdybos pirm. V. Kamanto vardu ir ALTos sekr. kun. Ad. Stašys. Prasmingą in-

vokaciją sukalbėjo kun. K. Trimakas.

Pasistiprinus Onos Norvilienės ir Liudos Kybartienės paruošta skania vakariene, kurios metu pirm. M. Rėmienė pristatė žymiuosius svečius: solistės Onos vyrą K. Pliuškonį, operos dirigentą muziką A. Vasaitį, Lietuvių Fondo Tarybos pirm. dr. A. Razmą, G. Čapkauskienę, D. Stankaitę, R. Mastienę ir kitus.

Nicolas Di Virgilio,
Režisierius

Roma Mastienė,
Alisa

Stefan Wicik,
Edgardo

Antanas Pavasaris,
Lordas Arturo

Arūnas Kaminskas,
Akompaniatorius

Emilija Sakadolskienė,
Chormeisterė

LIETUVIŲ OPERA

DONIZETTI OPERA

LUCIA DI LAMMERMOOR

1979 M.

Balandžio 21 d. 8:00 val: vakaro
Balandžio 22 d. 3:00 val. popiet
Balandžio 28 d. 8:00 val. vakaro

MARIJOS MOKYKLOS AUDITORIJOJE

BILIETAI GAUNAMI
VAZNELIŲ PREKYBOJE — GIFTS INTERNATIONAL
2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

KVIEČIAME VISUS IR IŠ VISUR
ATVYKTI Į SPEKTAKLIUS

OPEROS CHORAS

Alfonsas Gečas,
Chormeisteris

Alvydas Vasaitis,
Dirigentas

Gina Čapkauskienė,
Lucia

Algirdas Brazis,
Lordas Enrico

Jonas Vaznelis,
Raimondo

Julius Savrimas,
Normano

CHICAGOJE...

(Atkelta iš 10 psl.)

Meninę dalį išpildė solistė Ona Pliuškonienė, akompanuojant dr. Živilei Modestienei. Solistė O. Pliuškonienė Chicagos visuomenei pasirodo jau antrą kartą, dažnas jau buvo girdėjęs ją dainuojant ir išsinešęs labai gerus prisiminimus. Solistė, per du išėjimus, davė pilną koncertą ir išpildė lietuvių kompozitorių kūrinius. Publika solistę priėmė šiltai ir išprašė bisui. Rengėjų vardu apdovanota gėlių puokštė ir padėkota už dovaną, atsisakant ne tik honoraro, bet ir kelionės išlaidų.

Vakarui puikiai vadovavusi pirm. Marytė Rėmienė, pasirodo esanti suaktyvininkė, bešvenčianti gimtadienį. Rėmėjų vardu pasveikino ir gėlę prisegė S. Endrijonienė, visi sustoję užtraukė "Ilgiausių metų".

Rėmėjų kolektyvui linkime ir toliau remti seselių veiklą, kad joms lengviau būtų dirbti Dievo garbei ir žmonių gerovei.

KNYGOS SUTIKTUVĖS

Prof. dr. V. Vardžio dokumentinė knyga anglų kalba "The Catholic Church, Dissent and Nationality in Soviet Lithuania", ateitininkų sendraugių pastango-

mis, š. m. kovo 23 d. buvo pristatyta Jaunimo Centro kavinėje, Chicagoje.

Vakaronę atidarė, ją pravedė ir trumpai suatorium prof. dr. V. Vardžiu supažindino, pirm. Mečys Šilkaitis. Apie knygos atsiradimo istoriją kalbėjo vysk. V. Brizgys, kritišką knygos skespių padarė prof. dr. T. Remeikis, o knygos turinį ir apimtį papasakojo dr. V. Damušis.

Knygoje surinkti įvykiai nuo komunistų pirmos okupacijos 1940 m. iki knygos išleidimo 1977 m., praleidžiant vokiečių okupacijos laikotarpį. Analizuojant Rusijos carų naudotas tikėjimo persekiojimo priemonės ir metodus, prisimenamas vysk. M. Valančius ir lyginamas su vysk. K. Paltaroku. Pirmasis žinomas, kaip diplomatiško metodo naudotojas, o antrasis atviras kovotojas už bažnyčios teises.

Ši knyga nėra Lietuvos katalikų bažnyčios istorija, bet katalikų kova už tikėjimo laisvę. Veikalas pagrįstas dokumentais ir bus nepamainomas šaltinis istorikams. Rekomenduojama universitetų studentams ir šiaip intelektualams.

Prof. dr. V. Vardys atsakė referentams į iškeltus klausimus, plačiau analizavo bažnyčios ir valstybės

santykius, o taip pat tautybės ir tikėjimo įtaką. Dėkojo sendraugiams ateitininkams už sudarymą sąlygų dalyvauti šioje vakaronėje, vysk. V. Brizgiui ir Religijnei Šalpai už paramą išleisti šią knygą.

Po vakaronės visi dalyviai buvo pavaišinti, o autorius autografavo gausiai perkamą knygą.

★

"Dirvos" Nr. 12, 1979. III. 22 d. laidoje "Chicagos lietuviai" apžvalgoje, kalbant apie "Grandies" leidinį, įsivėlė korektūros klaida, turėjo būti: redaktorė Regina Kučienė, bet ne Kučėnienė. Atsiprašome.

★

• Operos "Lucia di Lamermoor" bilietai gaunami Vaznelių prekyboje — Gifts International, 2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629. Telefonas: 471-1424. Spektakliai bus balandžio 21 d., 8 val. vak., balandžio 22 d., 3 val. popiet, ir balandžio 28 d., 8 val. vak., Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje. Bilietai kainos: 15, 13, 10, 9, 7 ir 5 dol. Dainuoja Gina Čapkauskienė, Roma Mastienė, Stefan Wicik, Algirdas Brazis, Jonas Vaznelis, Antanas Pavasaris, Julius Savrimas ir Operos choras. Diriguoja Alvydas Vasaitis.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Lietuvių Tautinių Namų vienuoliktasis metinis narių susirinkimas įvyko 1979 m. kovo mėn. 24 d. nuosavose patalpose, 2422 So. Kedzie Ave. Susirinkimas išklaušė ir patvirtino pereito metinio susirinkimo protokolą, surašytą sekretorės Bronės Paplėnienės. Taip pat išklaušė valdybos pirmininko Jono Jurkūno, išdėdinto Juozo Andrašiūno ir Namų šeimininko Broniaus Kasakaičio pranešimus, kuriuose jie paryškino esamą finansinę padėtį, patalpų naudojimą bei tarnybą ir sutinkamus sunkumus. Tarybos prez. narys Algis Visockis direktorių vardu pasigerėjo adrnia LTN valdybos veikla, rūpestingu darbo atlikimu, kaip ir tvarkinga atskaitomybe. Susirinkimo dalyvius gerai nuteikė 1978 m. LTN balanse pelno pozicija, didžiausia iš ligšiolinės namų veiklos, — \$12,317.28. Radosi ir realistų balsų, girdi esą lengva tokį pelną turėti, kai ir namų šeimininkas ir išdėdintikas ir visa valdyba dirba, neimdami jokio atlyginimo....

Šio susirinkimo ir vald. pirmininkas pasiūlė: "...iš gauto pelno už 1978 metus paskirti šias pinigines premijas Lietuvos Diplomatijos Atstovams permanentiniai su nepalaužiamu tikėjimu ir pasišventimu atstovaujantiems Lietuvai čia Amerikoje.

Lietuvos Atstovui Washington — \$500.00; Lietuvos Generalinei Konsulei Chicagoje — \$500.00; Lietuvos Generaliniam Konsului New Yorke — \$500.00; Lietuvos Generaliniam Konsului Los Angeles — \$500.00.

Lietuviškojo švietimo židiniui — didžiausiai Lituanistinei Mokyklai Amerikoje, švenčiančiai savo 20 metų sukaktį, Kristijono Donelaičio Mokyklai — 500.00, Lietuviškosios kultūros apraiškų saugotojui Alkos Muziejui — \$500.00.

Mažytės diskusijos, trumpi paklausimai, kodėl tam, ar negeriau tam ir pan. Bet pirmininkui atsakius, kad tas premijų skyrimas yra apsvaistytas, o remiamųjų yra nemaža, tik kad mūsų ištekliai neleidžia jų šiuo metu remti. Po tokio pasiūlysinimo, susirinkimas ir direktoriai valdybos pasiūlymą priėmė.

Nominacijų komisijai (N. Juškus, Z. Visockienė, C. Modestavičius) pasiūlus šiam susirinkime baigiančius kadenciją direktorius (Vytautą Dargį, Br. Kasakaitį, C. Modestą, M. Valiukėną ir A. Visockį) išrinkti naujai dviejų metų kadencijai, o vieton iš Chicagos išvykstančios B. Paplėnienės rinkti Valentina Mažeikie-

nę, susirinkimas plojimu visus šešius direktorius išrinko.

Po susirinkimo buvo šeimyniška vakarienė, kurioje dalyvavo tiek susirinkimo dalyviai, tiek jų artimieji. O vakarienės pabaigoje, kavos metu visiems stebint buvo paskirstytos "Dirvos" 1978 m. skaitytojams-rėmėjams dovanos. Šiam paskirstymui vadovavo Vilties draugijos pirmininkas Kazimieras Pocius. (mv)

VIDURIO VAKARŲ APYGAROS LB IX-SIOS TARYBOS KANDIDATŲ

S A R A Š A S

Pirmas rajonas

Borevičius Jonas, Dočkus Kostas, Dziugas Stasys, Germanas Vytautas, Ivanauskas Juozas, Jasaitis Jonas, Jakaitis Modestas, Jasinevičius Vytautas, Juodelis Bronius, Kaunas V. Ferdinandas, Kerelytė Vilija, Kriaučeliūnas Leonas, Markevičius Vytautas, Meškauskas Juozas, Razma Antanas, Rimšelis Viktoras, Rūgytė Alicija, Sakadolskienė Emilija, Sušinskas Kęstutis, Šaulys Dovas, Šležas Adolfas, Šoliūnas Vytautas, Šoliūnaitė Rasa, Vaznelis Jonas, Varnaitis Dionizas, Žadeikis Jonas.

Antras rajonas

Grybinas Zigmas, Janušonis Vytautas, Kažemėkaitytė Rima, Laucis Petras, Paukštėlis Vytautas, Valeika Julius, Vilutienė Birutė.

Trečias rajonas

Ingaunis Stepas, Reškevičius Albinas, Sakalienė Viktorija.

• Kr. Donelaičio aukšt. mokykloje yra ne 11 mokinių, kaip Dirvoje Nr. 13, 8 psl. skelbiama, bet 111. Atsiprašome dėl korektūros klaidos.

DRAFTSMEN
MODEL MAKERS

AND

FIXTURE
BUILDERS

Immediate long term program, full benefits.

Application now being taken.

VISIONEERING INC.

31985 Groesbeck Hwy
Fraser, Mich. 48026

313-293-1000

(11-16)

MACHINIST

Must have exp. set up and operate lathes, mills and bridgeports. Work from prints and sketches on new and repair work. Excellent fringe benefits. Apply in person:

EMPIRE DIE CASTING

19800 Miles Ave.

Cleveland, Ohio 44128

An Equal Opportunity Employer
(13-22)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI

SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR
VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1634
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Forest Hills, N. Y. 11375 — 69-40 Fleet St.	212-268-1594
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 2, N. Y. — 324 E. 9 St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19128 — 1013 N. Marshall St.	215-WA-5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Lakewood, N. J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Herkimer, N. Y. — McKennan Rd.	315-866-3939

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

ĮTEIKTA JUOZUI KRALIKAUSKUI "DRAUGO" 27-JI PREMIJA

Kovo 25 d. Detroitas turėjo ypatingą šventę, kurioje buvo įteikta rašytojui Juozui Kralikauskui "Draugo" 27-ji romano premija. Ši šventė buvo dar ir tuo ypatinga, kad ji buvo tri-guba. Įteikta J. Kralikauskui premija, paminėta "Draugo" 70 metų sukaktis ir suruošta Amerikos lietu-

vių spaudos šimtmečiui paminėti paroda, kuriai eksponatai buvo atvežti iš Chicago.

Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje mišias celebravo trys kunigai: dr. Viktoras Rimšelis, Jonas Duoba ir parapijos klebonas Viktoras Kriščiūnevičius. Kun. V. Rimšelis savo pasakytame pamoksle iškėlė lietuviškos spaudos reikšmę ir jos sunkius uždavinius. Jis pasakė, kad Amerikos laikraščiai net su di-

deliu tiražu nepajėgia išsilaikyti ir užsidaro, tuo tarpu "Draugas" gyvuoja ir šiais metais švenčia 70 metų sukaktį.

Premijos įteikimo iškilmės, kiek su pavėlavimu, vyko Kultūros Centro didžiojoje salėje.

Iškilmes pradėjo Liuda Rugienė. Tarus pasveikinimo žodį, padėklamavus Mai-ronio eilėraštį: "Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį iš kapų milžinų ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį iš senų laikų", tolimesnei iškilmių programai vesti pakvietė dr. Vytautą Majauską, kuris pasveikino į šią šventę atvykusius: jubilijatų ir spaudos atstovus, laureatą, mecenatus, programos atlikėjus ir svečius ir iškviatė į sceną rašytoją Juozą Kralikauską, mecenatus Mariją ir Juozą Mikonius ir "Draugo" atstovą dr. kun. Viktorą Rimšelį. Kun. V. Rimšelis perskaitė "Draugo" dienraščio dvidešimt septintojo romano jūry komisijos aktą ir to akto po nuorašą įteikė J. Kralikauskui, o Mikoniai įteikė J. Kralikauskui premiją 1,000 dol. čekį. Juozas Kralikauskas savo žodyje literatūrinius įvykius prilygino gėlytei, kurią, kad ji nenuvystų reikia prižiūrėti — laistyti. "Draugo" atstovas dr. kun. V. Rimšelis savo žodyje apgailestavo, kad vis labiau pritrūkstant rašytojų ir tuo pačiu vis mažėja ir skaitytojai, o spauda ir lietuviškas žodis mums reikalingas taip, kaip vanduo ir oras palaikyti gyvybei.

J. Kralikauskas kalbėjo apie kun. K. Širvydą, Leoną Sapiegą, vysk. M. Valančių ir kitus. Pasidžiaugė atvykimu Detroitan, sutiko daug pažįstamų, tarp jų ir klasės draugą Vytautą Valį ir buvusį mokinį kun. Viktorą Kriščiūnevičių. Padėkojo mecenatams M. ir J. Mikoniams už premiją.

Romano "Įkaitę Vilniaus akmenys" ištraukas paskaitė: Danutė Jankienė ir Karolis Balys. Programos vedėjas dr. V. Majauskas pranešė, kad premijos įteikimo proga gauta daug sveikinių ir juos visus perdavęs "Draugui". Perskaitė tik vieną, kuris buvo Lietuvių Rašytojų Draugijos.

Po pertraukos vyko koncertas. Solistė Margarita Momkienė dviem išėjimais padainavo: Juokdarys Mėnulis — S. Gailevičiaus, Saulenės dainą, iš muzikinio veikalo "Pamario Pasaka" — A. Jurgučio, Šauksmas — B. Budriūno, Rūtelės arija, iš operos "Jūratė ir Kastytis" — V. Banaičio, Stephano daina, iš operos "Romeo ir Julija" — C. Gounod, Desdemonos arija, iš operos "Otello" — G. Verdi. Gausūs publikos plėjimai iššaukė solistę pakartoti. Jai akompanavo Vi-

das Neverauskas.

Užbaigiamąjį žodį tarė ir visiems padėkojo dr. Vytautas Majauskas. Premijos įteikimo šventėje dalyvavo apie 350 žmonių. Graži tai buvo šventė. Detroitiečiai ilgai ją prisimins. Daug darbo turėjo ir laureatas, pasirašydamas kny-

gas.

Šeštadienio vakare 7:30 val. Kultūros Centre buvo atidaryta Amerikos Lietuvių Spaudos šimtmečio paroda ir joje buvo galima matyti įvairių JAV lietuvių laikraščių, žurnalų leistų prieš antrąjį karą ir fotografijų.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVENUE (tarp 51 ir 52 g-vės)
FLOOR 21st NEW YORK, N. Y. 10022

S K Y R I A I:

Apple Valley, Min. 55124	7626 W. 150 St.	Tel.: 612-432-7083
New York, N. Y. 10003	45 Second Avenue	254-5156
New York, N. Y. 10011	135 W. 14 Street	243-2583
So. Boston, Mass. 02127	389 West Broadway	268-0068
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Avenue	203-367-2863
Chicago, Ill. 60622	2222 West Chicago Avenue	278-6966
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 Street	925-2737
Cleveland, Ohio 11131	5879 State Road	884-1738
Irvington, N. J. 07111	1083 Springfield Avenue	374-6416
Grand Rapids, Mich. 49501	636-38 Bridge St. N.W.	458-2256
Hackensack, N. J. 07601	112 Main Street	201-342-9110
Hartford, Conn. 06106	518 Park Street	246-9473
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	363-8569
Lexington, N. Y. 12452	Route 13 A	(518) 989-6742
Los Angeles, Calif. 90022	960 So. Atlantic Blvd.	261-2994
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	562-1446
Newark, N. J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N. J. 07055	42 Monroe Street	472-6387
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	763-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Road	455-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	481-2750
Wappingers Falls, N. Y. 12590	Hidden Hollow Apts.	914-297-0261
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5102
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	798-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	743-0440

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

St. Petersburg, Fla. tel. (813) 866-3263

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

NL SHAFFER

WILL BE CONDUCTING LOCAL INTERVIEWS

MARCH 4 & 5TH

NL Shaffer, a major manufacturer of capital equipment used in the Petroleum Industry has the following excellent opportunities in the Beaumont, Texas plant. The positions will be for 2nd shift.

NC PROGRAMMERS

A minimum of 3 years experience in manual or computer assisted programming of milling and turning equipment.

NC MACHINISTS

A minimum of 4 years experience on large vertical boring mills and/or turret lathes. Rate to \$8.48 an hour.

MACHINISTS

A minimum of 4 years experience on numerically controlled VLT's, turning centers and milling centers. Rate to \$8.48 an hour.

OPERATORS

A minimum 3 years experience on large turret lathes and radial drills. Rate to \$8.05 an hour.

MAINTENANCE MECHANIC

A minimum of 5 years experience in maintenance of large vertical boring mills & turret lathes, etc. NC Machine tool exposure helpful. Rate to \$8.48 an hour.

NL Shaffer is an employee oriented company with excellent benefits and with excellent work environment in its new air-conditioned machine shop. We are located in Beaumont, Texas in the East Texas "Golden Triangle" and convenient to beaches, lakes and forest areas. In addition to our excellent wages and company benefits, relocation benefits are provided plus extensive scheduled overtime.

Our representatives Mr. H. MORTON and Mr. H. L. HALL will be interviewing Sunday, March 5th, from 9 a. m. to 6 p. m. and Monday, March 5th from 9 a. m. to 4 p. m.

PLEASE CALL ON THE ABOVE DAYS & TIMES
FOR INTERVIEW APPOINTMENT
**RAMADA INN NORTH
DAYTON, OHIO
(513) 890-9504**

If out of the Dayton area, please call COLLECT.

If it is inconvenient to see us while we are in the Dayton area write or call:

NL Shaffer

•(713) 833-3351

P. O. BOX 4008

BEAUMONT, TEXAS 77704

An Equal Opportunity Employer M/F

(10-11)

KAZIUKO MUGĖ APLANKIUS

Jau eilę metų Clevelando skautija rengia Kaziuko mugę. Atidarymo valandai artėjant, skautės ir skautai bėgiojo kaip bitelės pavasarį. Galiausiai, salės vidury likusi programos pranešėja vyr. skautė R. Giedraitytė, per garsiakalbius pranešė apie metinį įvykį — Kaziuko mugę. Maršo garsams aidint įžygiuoja jūrų skau-

šv. Jurgio parapijos klebonas B. Ivanauskas atidarė mugę. Jis su palyda kun. G. Kijauskas, S. J., V. Šenbergu ir E. Nainiene perkerpa juostą ir visi iš visų pusių skuba prie papuoštų stalų. Ten jau tikras turgus. Skautų ir skaučių žvilgsniai į tėvelius ir lankytojus. Gal mugėi kai kurie daikteliai pagaminti yra menkos vertės, bet tai yra dar neprityrusių mažyčių rankelių darbas. Vytautėnų

V. s. I. Jonaitienė riša kaklaraistį anūkei R. Nasvytytei, davusiai prit. skautės įžodį. Šalia stovi motina ps. R. Nasvytienė ir tuntininkė s. E. Nainienė.

tų Klaipėdos vietininkija su vietininku j. s. D. Kiziu, v. j. s. V. Petukauskas ir kitais vadovais ir įgula. Toliau pristatomas Pilėnų tuntas su vadovu ps. R. Belzinsku ir visu tuntu. Ovacijos vilkiukams. Pristatoma Neringos tuntas. Paukštytėms valio. Tunto vadovybė su vadove s. E. Nainiene. Maršo garsams nutilus pristatomas D.M.N.P. parapijos kleb. kun. ps. G. Kijauskas, S. J. sukalbėti maldai. Čia pat ir staigmena: skautė Rūta Nasvytytė duoda įžodį prityriusios skautės. Skaitomas Tarybos pirm. v. s. L. Milukienės laiškas ir įsakymas LSS Tarybos nutarimu v. s. Vl. Bacevičius apdovanojamas Padėkos Ordinū, kurį įteikia v. s. V. Šenbergas. Pristatoma ir grupė Amerikos lietuvių, kurių visas autobusas atvyko iš Pittsburgho, Pa.

CLERICAL

PART-TIME — 4 HOURS PER DAY.
BASIC OFFICE SKILLS WITH MINIMUM 40 WORDS PER MINUTE TYPING REQUIRED.

HOUR ARE FROM 5 P.M. TO 9 P.M.
THESE ARE PERMANENT JOBS WITH INSIDE PARKING & VACATION BENEFITS.

CALL DAVE STOFFEL

216-861-7114

STATE CHEMICAL MFG. CO.

3100 HAMILTON AVE.

CLEVELAND, OHIO 44114

(13-15)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP
For growing recreational town of 15,000 in warm western Arizona.

ANESTHESIOLOGIST

Immaculate opportunity with excellent income.

or NURSE

Good starting salary and liberal personnel policies.

Apply call or write to Administrator

MEDICAL CENTER

HOSPITAL

LAKE HAVASU CITY, ARIZ. 86403

602-855-8185

(11-15)

Atidarant Kaziuko mugę Clevelande. Iš kairės ps. kun. G. Kijauskas, S. J., kun. B. Ivanauskas, vs V. Šenbergas ir tuntininkė s. E. Nainienė. V. Bacevičiaus nuotr.

net du kioskai. Daiktai vertingi ir gražūs. Už tuos daiktus net 1000 dolerių gauta pajamų. Tai tik saujelė dirbusių brolių R. Belzinsko, A. Miškinio, V. Bacevičiaus, V. Šenbergas, L. Janavičiaus, K. Civinsko.

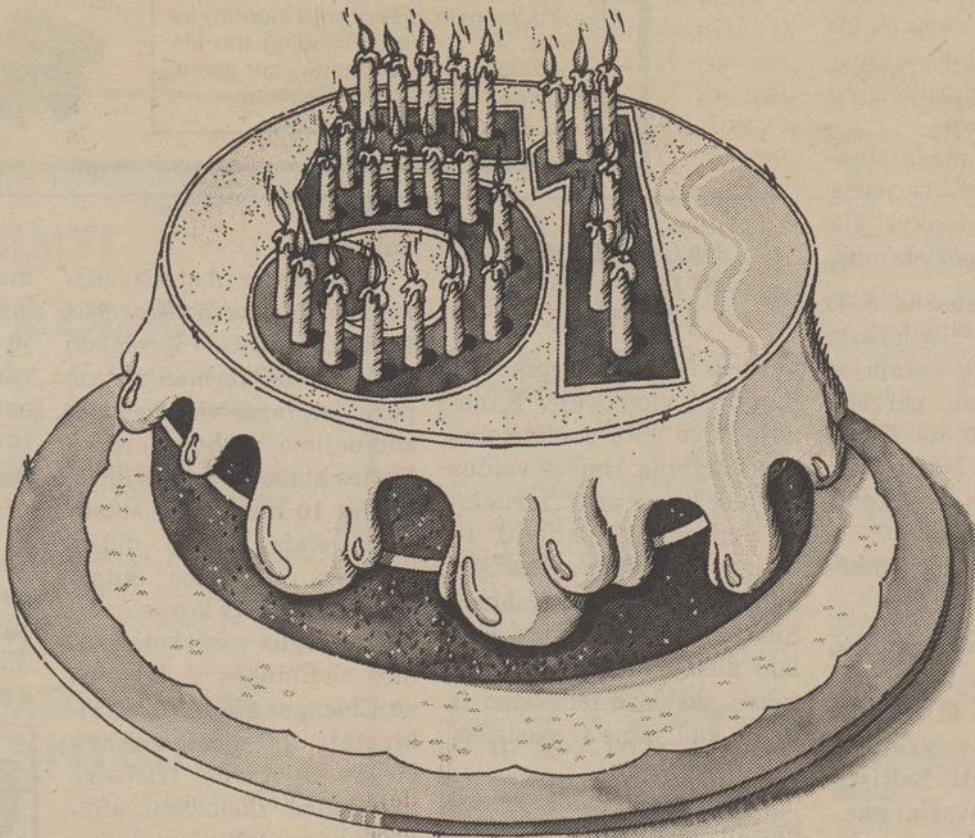
Apatinėje salėje žmonių marios. Ten karšta vakarinė ir tortų stalai. Virtuvei vadovavo jauna vyr. skautė B. Vedegienė. Skautės ir skautai prižiūri maisto dalinimą ir valo stalus.

Mugė užbaigiama progra-

ma. Tai Meškiukas Rudnosiukas skaidrėmis ir juostoje įkalbėtas paukštyčių skaitymas apie tą pasakėlę, kurią paruošė s. A. Muliolienė. Dar keletą dainų ir uždaroma Kaziuko mugė.

(st)

Mes pradėjom valyti orą pirm negu jūs pirmą kartą atsikvėpete. (Jei jūs dar neskaičiuojate 52!)

Senai, 1926 metais, The Illuminating Company buvo viena iš pirmųjų įmonių krašte įsirengusi elektrosstatinį valyklį, kad sumažinus savo kaminų taršą.

Tie ankstyvi valykliai buvo pastatyti kaip dalis naujos Avon Lake jėgainės, kadangi dar nebuvo oro taršos reguliavimo. Bet, kadangi žmonės mūsų aptarnaujamame rajone buvo pradėję rūpintis dėl oro švaros, jėgainę pastatyta atitinkanti Clevelando reikalavimams.

Tik parodyti jums kaip mes toli esame nuėję maždaug 50 metų laikotarpyje, Cleveland Municipal Code 1926 metais apribojo dūmus į sunkiai nusakomą pilką, kažkur vidury tarp juodo ir balto. Ir tiršti dūmai buvo leidžiami 6 minutes kiekvieną valandą, kad liepsnos dėžės būtų išvalytos.

Nuo to laiko valykliai buvo pastatyti kontroliuoti išmetimui kiekvienam pečiui visose Illuminating Company įmonėse.

Per tuos metus inžinerijos bendrovės suprojektavo ir pastatė geresnius valyklius pagal

pastoviai griežtėjančias taisykles ir kaip valykliai pasidarė labiau ir labiau pajėgūs, jie taip pat pasidarė didesni, labiau komplikuoti ir žymiai brangesni.

Iki 1972 m. aplinkos pagerinimo kaina pasiekė \$45 milijonus. Bet laike sekančių penkių infliacijos metų, šios kainos pašoko iki \$107 milijonų.

Ir nuo 1979 iki 1983 m. The Illuminating Company jau planuoja išleisti papildomai \$270 milijonus aplinkos švarai. Bet net ir tai neapima kapitalinių išlaidų, laikantis galimų reikalavimų pastatyti specialius valyklius, kurie papildomai kainuotų tarp \$400 ir \$500 milijonų daugiau.

Pagrindinė priežastis elektros kainos kėlimo yra kylanti kaina taršos kontrolės palaikymui.

Mes žinome, kad jūs esate tuo susirūpinę. Mes esame susirūpinę taip pat.

Niekas neginčija aplinkos pagerinimo reikalingumo. Bet kiekvienas turėtų statyti klausimą "kaip gerai" ir "kokia kaina?"

Kadangi kiekvienas kuris naudoja elektrą, turės apmokėti tą sąskaitą.

The Illuminating Company

RELIGINĖS MUZIKOS VALANDA

Verbų sekmadienį, 4 val. po pietų Naujosios parapijos bažnyčioje ruošiamą religinės muzikos valandą.

Dalyvauja sol. vokalistai — I. Grigaliūnaitė, Br. ir J. Kazėnai, V. Matulionis ir S. Valiukienė-Nasvytytė. Instrumentalistai — Algis ir Dalytė Miškiniai. Taip pat dalyvauja romovėnų vyrų choras, kuris šią religinės muz. valandą rengia.

Vargonais palydi muz. Regina Brazaitienė ir G. Karsokienė. Globėjas kun. kleb. G. Kijauskas, S. J.

Įėjimas laisvas, tačiau bus renkamos aukos parapijos ir lit. mokyklų reikalingams.

• **LB Ohio Apygardos Rinkimų Komisija** praneša, kad Ohio Apygardoje į LB Tarybos narius yra pasiūlyti sekantieji kandidatai: Vytautas Bieliauskas, Romualdas Bublys, Antanas Butkus, Augustinas Idzelis, Bronius Krokys, Raimundas Kudukis, Algis Širvaitis, Viktoras Stankus, Gintautas Taoras.

Rinkimai įvyks š. m. gegužės mėn. 5, 6 ir 12, 13 dienomis.

• **Salomėja Valiukienė-Nasvytytė** atskris iš New Jersey į Clevelandą dalyvauti romovėnų vyrų choro ruošiamoj, Verbų sekmadienio religinės muzikos popietėje-programoje.

Salomėja yra mūsų žinoma operos solistė. Ta pačia proga ji žada aplankyti čia savo gimines ir pažįstamus.

• **Kun. G. Kijauskas, S. J.** Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapijos klebonas, Dirvai paremti atsiuntė auką 20 dol. linkėdamas visiems bendradarbiams ištvermės ir sėkmės spaudos darbuotojė.

Ačiū už paramą ir linkėjimus.

• **Dr. Viktoras Stankus, dr. John Cadzow ir dr. Augustinas Idzelis** š. m. birželio pradžioje vyks į Švediją dalyvauti Baltistikos instituto suvažiavime.

ĮSIUNTIMAS IR PRIĖMIMAS

Motery drabužių gamintojas priima pareiškimus prityrusiam sandėlio darbininkui atrinkti ir supakuoti užsakymus. Valandinis atlyginimas ir priedai. Rašykite BOX 5B C/O DIRVA, P. O. BOX 03206, CLEVELAND, OH. 44103, duodami informacijas apie savo darbo patirtį. (14-17)

SIUVĖJAI

Motery drabužių gamintojas priima pareiškimus prityrusių siuvėjų. Valandinis atlyginimas ir priedai. Rašykite BOX 5B, C/O DIRVA, P. O. BOX 03206, CLEVELAND, OHIO 44103, duodami informacijas apie savo darbo patirtį. (14-17)

SAVININKAS PARDUODA

Indian Hills — Euclid, semi-ranch. 3 miegamieji, valgomoji kamb., uždara veranda, žaidimų kamb. rūsy. 1½ vonios, dvigubas prijungtas prie namo garažas. \$63,900.

216-531-5504

Housing for the elderly

Lively people, places & things to do are waiting for you downtown!

Who may live at St. Clair Place and how much does it cost?

Anyone who is 62 or older is eligible. In the case of married couples, one of the spouses must be at least 62.

Handicapped persons — of any age — are welcome here, too.

There are maximum income limits —
For single persons \$10,450 a year
For couples \$11,950 a year

Your rent is 25% of your monthly income. All utilities, including the air-conditioning throughout your suite, are a part of your rent payment.

This new, 12-story apartment building is designed to make life more interesting and economical for men and women who are 62 or older and for handicapped persons.

Everything is here — a convenient location; outdoor space for relaxation; first-floor social and recreational facilities; and — best of all — easy-to-care-for, air-conditioned, one or two-bedroom apartment-homes.

Each suite has carpeting, drapery rods, a complete kitchen with modern appliances, smoke detector, sprinkler system, and other safety & security features.

St. Clair Place

1380 East 14th Street
between St. Clair and Rockwell
Cleveland, Ohio 44114

**Come visit now.
For rental information,
call 439-3800**

Managed by
Owners Management Company

EQUAL HOUSING
OPPORTUNITY

PABALTIEČIŲ SLIDINĖJIMO VARŽYBOS

Kovo 3 d., Moonstone slidinėjimo vietoje, Kanadoje buvo šilta saulėta diena. Varžybių rimtus veidus saulutė lyg ir paskaidrindavo šypsniu. 17 lietuvių, 16 estų ir 14 latvių varžėsi Slalome ir Didžiajame Slalome. Sniegas buvo minkštas ir po 200 nusileidimų varžybinis takas pasidarė išraustas ir gilus, kad jame ir pasislėpti buvo galima.

Clevelandiškiam sekėsi geriau, negu buvo spėliota. Paulius Kijauskas laimėjo antrą pabaltiečių vietą Didžiajame Slalome, jaunių klasėje. Jo sesutė Vida užėmė antrą vietą jungtinėje mergaičių ir moterų klasėje Slalomo nusileidime ir tapo iškiliausia lietuvių slidininke. Vytenis Čiurlionis po sunkios kovos turėjo pasitenkinti irgi antrąja vieta veteranų klasėje, pralaimėdamas latviui kai kuriuos nusileidimus tik per vieną dešimtadalį sekundės.

Vienintelę pabaltiečių pirmą vietą lietuvių tarpe išsikovojo V. Kijauskaitė penkių kilometrų bėgime, nugalėjus stiprią estaitę Kris Meipoon. Bėgimas vyko sunkiose sąlygose kovo 4 d. per lietuvių ir ledą vingiuotais miško takeliais ir

kalvomis.

Ričardas ir Antanas Kiziai pridėjo savo iškovotus taškus, pastatė Clevelando žaibo klubą pirmaujančion pozicijon tarpe visų lietuvių slidinėjimo klubų. Toronto Vyties klubo viešpatavimas, trukęs 10 metų tapo sulaužytas šiais metais didele persvara. Tikimės kitais metais lygesnės kovos.

Pasibaigus varžybom šau-nios slidininkės iš Bostono su Chicagos slidininkais rikiuotėje ant slidžių nusileido su Lietuvos trispalve nuo kalno skelbdami alpinistinių varžybų pabaigą.

(vė)

FOR RENT

3 unfurnished rooms and bath up or down East 71 off St. Clair. Adults only, no pets. Call: 361-0989 after 4:00 p. m. (12-15)

Lietuvių grožio salionas **SILVER SHEAR — Hair Fashion**, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, tel.: 486-4240.

• **Patria prekybos namuose** 794 E. 185 St. Clevelande, galima įsigyti naujų maisto produktų bei dovaninių reikmenų. Turime naujų knygų, plokštelių, lietuviškų sveikinimo kortelių ir eilę kitų prekių. Prašome atsilankyti. Tel.: 531-6720.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Cipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **APDRAUDOS reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

Wanted Journeymen
or
1st Class Skilled

**MACHINISTS
PATTERN MAKERS
GRINDER OPERATORS**

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.

FOR 1ST & 2ND SHIFT.

Steady work, good working conditions, top rate to property qualified. IAM Pension Plan, and other liberal benefits.

SCHMUTZ MFG. CO.
1600 W. Main St.
Louisville, Ky. 40201
502-583-7771

(14-17)

SKILLED TRADES

Permanent, full time openings. We have immediate openings for the following Journeyman positions:

- **TOOL MAKERS**
- **MACHINE REPAIR**
N/C MAINTENANCE
- **ELECTRICIAN**
N/C MAINTENANCE

We offer excellent wages with complete company paid benefits. Applicants are encouraged to call:

313-584-1600, Ext. 259 or 257

or, you may apply in person or write to:

**EMPLOYMENT OFFICE
BURROUGHS
CORPORATION**

14300 Tireman Avenue
Detroit, Mich. 48228

Equal Opportunity Employer M/F

Burroughs

(8-14)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

NAUJAS UNION SAVINGS SKYRIUS

The Union Savings Association nuo balandžio 3 d. atidarė naują 22-rą skyrių prie 28100 Chagrin Blvd. ir Brainard Rd., Woodmere, Ohio.

Jennie A. Vareika, naujojo Union Savings skyriaus vedėja.

Naujojo banko skyriaus vedėja paskirta Jennie A. Vareika, kuri Union Savings dirba nuo 1976 m. ir yra baigusi Cleveland State universitetą.

Naujasis banko skyrius

klijentų patogumui turi šešis langelius ir bankinės operacijos atliekamos antr.-ketvirt. nuo 9:00 a.m. iki 4:00 p.m., penkt. 9:00 a.m. iki 8:00 p.m. ir šešt. 9:00 a.m. iki 3:00 p.m.

Union Savings Cleveland turi 22 skyrius ir jo kapitalas siekia \$560 milijonus.

• Vladas Tiškus, 56 m. amž., kilimo iš Kauno, kovo 24 d. mirė Clevelande, nepalikęs giminių. Palaidotas kovo 30 d. Visų Sielų kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi velionies draugas Vytautas Stuogis.

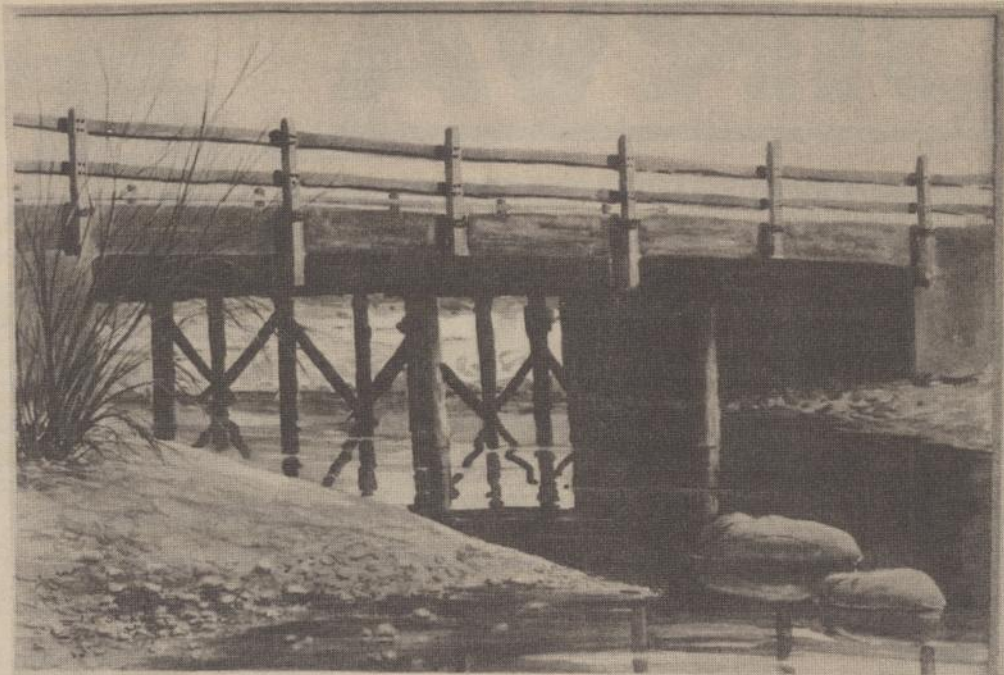
VELYKŲ ŠOKIAI

Balandžio 15 d. 7:30 v. v. Lietuvių Namuose viršutinėje salėje įvyks studentų ateitininkų ruošiami Velykų šokiai.

Bilietai \$2.50 iš anksto, \$3.00 prie įėjimo. Iš anksto galima užsisakyti bilietus ir stalus pas Edį Razmą telef. 486-9638. Amžiaus įrodymo kortelės bus tikrinamos. Neatitinkama apsiirengę nebus įleidžiami. Pasirodys "Watership" grupė.

HELP WANTED

Lithuanian Center, restaurant, catering and bar personal. Part and full time. Applications now being taken. Call: Mr. Armon 531-2131. (14-15)

Dail. Juliaus Šukio parodos atidarymas įvyks š.m. balandžio 7 d. 7:30 v.v. Lietuvių Namų didžiojoje salėje. Parodą rengia Korp! Giedra. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

ASMENŲ, AUKOJUSIŲ LIETUVIŲ BENDRUOMENEI 1979 M. VASARIO 16-OSIOS PROGA

S A R A Š A S

Po 100 dol. — M. E. Lenkauskas MD, M. J. Mikonkis, P. Milašius, B. J. Skrinska MD, T. J. Šonta MD.

Po 50 dol. — A. R. Babickas, J. Balbatas, V. Brizgys, P. Karalius, Lietuviai Jėzuitai, V. D. Trimakas, X. Y.

Po 30 dol. — M. Iešmantienė.

Po 25 dol. — E. S. Alšė-

nas, S. Barzdukas, N. P. Bielinis, T. H. Brazaitis MD, I. R. Bublys, V. A. Butkus Dr., B. V. Čyvas, V. V. Gruzdis MD, M. J. Janavičius, B. E. Juodėnas MD, G. R. Kudukis, E. J. Malskis, K. A. Martus MD, O. M. Naumanas, B. V. Petkus, O. V. Rociūnas, A. Širvaitis, H. Solys MD, V. Stankauskas, O. J. Žilionis.

Po 20 dol. — S. Astrauskas, V. Augulytė, A. Balašaitienė, L. Banis, V. Biliūnas, K. Z. Gobis, A. B. Gražulis, S. Lukas, S. S. Mačys, V. M. Mariūnas, O. Matusevičienė, J. Maurukas Dr., D. Mikoliūnienė, J. M. Palūnas, J. Pikturienė, J. Pivariūnas, S. I. Radzevičiūtė, W. A. Shoenberg, D. D. Staniskis, M. J. Švarcas.

Po 15 dol. S. V. Akelaitis, A. J. Augustinavičius, J. Gudėnas, S. Jankauskas Dr., P. Jucaitis Dr., R. V. Kliorys, L. H. Kripavičius, J. Kubiliūnas, A. A. Muliolis, N. V. Palubinskas, A. V. Palūnas, O. K. Ralys, J. E. Stepas, I. A. Sušinskas, S. Sviderskas MD, A. Valaitis, J. Vasaris.

Po 12 dol. — S. V. Rutkauskas.

Po 10 dol. P. Ambrazevičius, J. Apanavičius, A. V. Bakūnas, N. D. Balčiūnas, L. M. Balys, H. Belzinskas, A. Bielskis, J. Budrienė, V. Čiurlionis, J. Čyvas, I. K. Civinskas, J. M. Damušis, R. Damušis, J. Dautartas, J. V. Dautas, R. D. Degėsys DDS, T. V. Degutis, N. B. Gaidžiūnas, K. Gaižutis (Hiller), Kun. A. Goldikovskis, J. Jakštas Dr., O. J. Jankus, P. Jocius, P. Joga, S. D. Jurgaitis, O. J. Kalvaitis, N. F. Kaminskas, V. Karoblis MD, S. J. Kazlauskas, S. L. Keženis, P. Kudukis, B. P. Mainelis, S. Mikalauskas, A. Mockapetrienė, J. J. Naujokaitis, J. Naujokaitis, R. Orintaitė-Price, R. Orintienė, O. K. Palubinskas, A. P. Petraitis, J. Petkevičienė, J. J. Račyla, J. V. Ramūnas, M. Rudaitienė, Ant. Rukšėnas, A. L. Sagys, O. J. Samsonas, A. Schoenberg, R. E. Šilgalis, M. V. Skirpstas,

R. B. Snarskis, I. V. Sniečkus, S. H. Stasas, J. Stempuzis, E. A. Steponavičius, V. Stimburienė, B. V. Taraska, Z. Tarutis, K. Vaičieliūnienė, A. Vedegys, P. Vencius, M. Vinclovas, D. Žemaitytė, S. K. Žiedonis, V. V. Žiedonis, M. Žitkus, J. Šiaučiūnas, XY.

Po 6 dol. — A. B. Klimas.

Po 5 dol. — A. Ambrazienė, V. Andriušaitis, N. V. Andrušaitis, V. Bačiulis, K. Balaišis, M. Barniškaitė, J. Barniškis, V. Bartuška, V. Benokraitis, R. Brazaitis, V. Čepukaitis, B. J. Dumbrys, V. Galinis, E. Gausienė, S. B. Garlauskas, J. S. Ignatavičius, J. E. Ilenda, O. Jarašūnienė, I. Jonaitienė, A. A. Jonaitis, B. Juodienė, J. Kaunas, O. Kašubienė, O. V. Kavaliūnas, P. Kliorys, S. S. Laniauskas, B. Malcanienė, P. V. Matulionis, N. Maželienė, A. Mikoliūnienė, K. A. Sadauskas, V. Samatauskas, J. Šarkauskas, J. Šlapelis, M. Titienė, J. Vaškas, D. Vaičiūnas, V. Vaičaitis, E. Vyšniauskienė, G. Žemaitis, J. Žygas.

Po 4 dol. — M. V. Matulionis.

Po 3 dol. — A. F. Barauskas, J. Milas, K. Širvinis.

Po 2 dol. — A. Johansonas.

Po 1 dol. — J. Chaleckienė, R. Vadopalas.

Viso gauta aukų 2955 dol.

MARIJOS TŪBELYTĖS-KUHLMANN PARODA

Marijos Tūbelytės-Kuhlmann, gyvenančios Taiwan, meno parodos ruošiamos Los Angeles gegužės 12 d., Chicagoje Čiurlionio galerijoje gegužės 25 d. ir Clevelande DMNP parapijos salėje birželio 9-10 d.d.

Paveikslai jau pakely iš Taiwano į JAV.

Vasario pabaigoje Tapei, Vokiečių Kultūriniam Centre buvo suruošta jos meno paroda, į kurios atidarymą atsilankė ir Tautinės Kinijos prezidento Chiang Ching-kuo šeima. Iš parodoje iškabintų 29 paveikslų, pusė buvo parduoti.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$1,000
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$1,000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/4%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100

32800 Center Ridge Road
779-5915

14406 Cedar Ave.
381-4280

ESLIC

DIRVA

ALT S-GOS RYTŲ APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Š. m. kovo 17 d. 2 val. p. p. New Yorke, Kultūros židiny buvo sukvietas ALT S-gos Rytų Apygardos skyrių ir jų atstovų suvažiavimas. Į minėtą suvažiavimą specialiai atvyko iš tolimos

Los Angeles ALT S-gos Centro Valdybos pirm. inž. A. Mažeika, penkių skyrių pirmininkai ir gausus būrys S-gos narių bei atstovų. ALT S-gos Rytų Apygardos pirmininkas A. Jonys atidarė minėtą suvažiavimą ir jam pravedti pakvietė prezidiumą — pirm. inž. V. Izbicką (iš Bostono), nariu

J. Cibą (Bostono) ir sekretorę I. Matonienę (Phila.). Suvažiavimas vyko grynai informacinio pobūdžio — girdėjome atskirų skyrių pranešimus, atskirų atstovų keltus klausimus dėl mūsų sąjungos negerovių, patirta daug žinių iš S-gos Centro valdybos pirmininko apie artėjanti Sąjungos Seimą ir kt. Buvo iškelta nemažą pasiūlymų Seimui artėjant.

S-gos Centro valdybos pirmininkas inž. A. Mažeika kvietė visus daugiau rūpintis Sąjungos reikalais, būti nuoširdiems, draugiškiems ir turėti daugiau pakantos vieni kitiems.

Po įvairių diskusijų ir pasisakymų, rengėjai pakvietė atvykusią vadovybę, atstovus ir svečius puikiai paruoštiems užkandžiams. Visi skirstėmės geroj nuotaikoj, turėdami vilties daugiau išsikalbėti ir išlyginti nuomonių skirtumus būsimajame S-gos seime, Chicagoje. (ds)

• Vytautas Abraitis, buy. ALT S-gos pirmininkas ir Vilties Draugijos vicepirmininkas, dabar gyvenęs Floridoje, jau savaitę kai guli ligoninėje tyrimams.

Linkime greit grįžti prie visuomeninės veiklos.

• JAV LB Pietryčių Apygardos Rinkiminės Komisijos pirm. Roma Aidienė praneša, kad šioje apygardoje į devintą tarybą kandidatuoja šie kandidatai: Elena Bradūnaitė ir Viktoras Nakas iš Washingtono apylinkės ir Rimas Česonis, Teresė Gečienė, Jonas Stiklorius, Rimas Stirbys ir Aušra Zerr iš Philadelphijos apylinkės.

Maloniai kviečia dalyvauti rinkimuose, kuriuos praves apylinkių komisijos.

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Pranciškonai visus lietuvius kviečia atostogauti savo vasarvietėje, Kennebunkporte. Čia ideali vieta ir fiziniam, ir dvasiniam poilsui. Pavargusias nuo darbo jėgas stiprina didinga Maino gamta — jūra, miškai, tyras oras, o taip pat geras maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgaivos teikia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabaus grožio koplyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, paskaitos. Pranciškonų vasarvietė JAV ir Kanados lietuviams yra tapusi visokeriopo poilsio vieta karštais vasaros mėnesiais.

Atostogavimo sezonas prasideda birželio 30 ir baigiasi rugsėjo 3. Informacijų ir rezervacijų reikalais kreipiamasi šiuo adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, Me. 04046. tel. 207-967-2011. (13-15)

• LB Bostono Apygardos IX-os Tarybos rinkimų komisija sudaryta sekanti: V.

Židžiūnas — pirmininkas, 56 Wedgewood Dr., Centerville, Ma. 02632, tel. (617) 771-0075 ir nariai: G. Janšauskienė, J. Rūtenis ir F. Mandeikis.

Iš Bostono Apygardos į IX-ją Tarybą yra pasiūlyta

šie kandidatai: M. Drunga, V. Izbickas, M. Jančauskas, A. Mažiulis, Č. Mickūnas, J. Mikalauskas ir R. Veitas.

Bostono Apygardoje gegužės 5-6 ir 12-13 d.d. bus renkama į Tarybą keturi kandidatai.

A. A.

ELŽBIETAI ABRAITIENEI

Lietuvoje mirus, Jos sūnui VYTAUTUI ir

jo žmonai STELLAI nuoširdžią užuojautą

reiškiame ir kartu liūdime

Albina ir Vytautas
T o m k a i

A. A.

BRONEI MAČIULAITIENEI

Lietuvoje mirus, jos seseriai JADZEI

NAUJOKAITIENEI ir jos šeimai, liūdesio

valandoje reiškiame nuoširdžią užuojautą

Viktoras ir Marija Mariūnai
Jonas Naujokaitis

Mylimam tėveliui ir seneliui

A. A.

JUOZUI PRIKOCKIUI

mirus, jo dukrą DALIĄ ir sūnų VYTAUTĄ

su jų šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Stasė ir Jonas
K a z l a u s k a i

Mielam jaunystės ir studijų draugui

KAZIMIERUI ŠPAKAUSKUI

iškeliavus negrįžtamai, jo žmonai ir šeimai

užuojautą reiškiu ir Kazimiero skaidrų atminimą dar ilgai nešiosiu

Jonas Jurkūnas

Mylimai motinai

ELŽBIETAI ABRAITIENEI

iškeliavus amžinybėn, sūnų VYTAUTĄ ir jo žmoną STELLĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

EDVARDAS IR JANĖ ŠIŠAI

A. A.

ELŽBIETAI ABRAITIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnui VYTAUTUI ir jo

žmonai STELLAI gilią užuojautą reiškiame

ir kartu liūdime

Ona Pulkauninkienė

Dr. Juozas Bartkus

Danguolė ir Eugenijus Bartkai

A. A.

ELŽBIETAI ABRAITIENEI

Lietuvoje mirus, sūnų VYTAUTĄ su žmona

STELLA, gimines ir artimuosius giliai už-

jaučiame ir kartu liūdime

ALT S-gos Elizabetho Skyrius

Mieliems

VYTAUTUI ir STELLAI

ABRAIČIAMS,

VYTAUTO motinai Lietuvoje mirus, užuojautą reikšdami kartu liūdesį išgyvenam

Vincentina ir Jonas
J u r k ū n a i

Brangiai Motinai Lietuvoje mirus,

VYTAUTĄ ABRAITĮ

ir žmoną nuoširdžiai užjaučiame

Petras ir Ona
L a n i a i